

LIBRI I DYTË I MBRETËRVE

Elia ka një lajm për Ahazjahun

1 Pas vdekjes së Ahavit, moavasit e mohuan sundimin e Izraelit.
²Një ditë, Ahazjahu ra nga kati i sipërm i pallatit të tij në Shomron dhe u plagos rëndë. Atëherë dërgoi lajmëtarë në qytetin filiste Ekron. Ata duhej të pyetnin Baal-Zevuvin, perëndinë e qytetit, nëse do të shërohej plaga. ♦ ³Por engjëlli i Zotit e urdhëroi Elijen, profetin nga Tishbeja: "Shko e zëru rrugën lajmëtarëve të mbretit dhe thuaju: «Nuk paska në Izrael asnjë perëndi? Pse duhet të dilni jashtë vendit për të pyetur BaalZevuvin, perëndinë e Ekronit?» ⁴Prandaj Zoti i dër gon fjalë mbretit tuaj: «Ti nuk do të ngrihesh më nga shtrati i sëmundjes. I ke ditët të numëruara.»"
Elia veprroi sipas urdhrat të Zotit. ⁵Lajmëtarët u kthyen dhe kur arritën te mbreti, ai i pyeti: «Si u kthyen kaq shpejt?» ⁶Ata iu përgjigjën: "Një njeri na zuri rrugën e na tha: «Kthehuni menjëherë te mbreti, dhe përçojini këtë mesazh: Zoti të dërgon fjalë: Nuk paska në Izrael asnjë perëndi, që të dërgosh lajmëtarë jashtë vendit për të pyetur BaalZevuvin, perëndinë e Ekronit? Për këtë që bëre, nuk do të ngrihesh më nga shtrati i sëmundjes. Ditët i ke të numëruara.»"
⁷Mbreti pyeti: «Ç'pamje kishte njeriu që jua tha këtë?»
⁸Ata iu përgjigjën: «Kishte veshur një mantel me lesh dhie dh në breze kishte një rrip lëkure.» «Atëherë duhet të ketë qenë Elia!» – tha mbreti.

♦ Kjo tregon se mbreti ishte adhures i pandreqshëm i Baalit dhe se mori atë që i takonte.

Provë force ndërmjet mbretit dhe profetit

⁹Mbreti dërgoi menjëherë një oficer me pesëdhjetë veta pas Elijës. Ata e gjetën profetin të ulur në majën e malit. Oficeri u ngjit tek ai dhe i tha: «O njeri i Perëndisë, zbrit! Urdhër i mbretit!» ¹⁰Por Elia iu përgjigj: «Në qoftë se jam me të vërtetë njeri i Perëndisë, atëherë le të zbrisë zjarri nga qielli dhe të vrasë ty dhe pesëdhjetë njerëzit e tu!» Nga qielli ra zjarr menjëherë, dhe i përpiu të gjithë. ¹¹Pastaj mbreti dërgoi një oficer tjetër me pesëdhjetë veta. Edhe ai i tha Elijës duke thirrur: «O njeri i Perëndisë, zbrit menjëherë! Urdhër i mbretit!» ¹²Elia i dha të njëjtën përgjigje dhe përsëri Perëndia bëri që nga qielli të zbriste zjarri dhe t'i përpinte të gjithë. ¹³Mbreti dërgoi për të tretën herë një oficer me pesëdhjetë veta. Ky u ngjit tek Elia, ra në gjunjë para tij dhe iu lut: «O njeri i Perëndisë! Kurseje jetën time dhe jetën e këtyre pesëdhjetë vetave!» ¹⁴Zjarri ka rënë nga qielli dhe i ka vrarë paraardhësit e mi bashkë me njerëzit e tyre. Mos lejo që edhe unë të kem të njëjtin fat!»
¹⁵Atëherë engjëlli i Zotit i tha Elijës: «Zbrit me të! Nuk ke pse të kesh frikë nga mbreti.» Elia u ngrit dhe shkoi te mbreti. ¹⁶I tha: "Dëgjo çfarë fjale të dërgon Zoti: «Përse iu drejtove Baal-Zevuvit, perëndisë së Ekronit? Ti mendon se nuk ka asnjë perëndi në Izrael, të cilin mund ta pyesësh? Për këtë që bëre, nuk do të ngrihesh nga shtrati i sëmundjes, por do të vdesësh.»"
¹⁷Ajo që kishte shpallur Elia në emër të Zotit, u realizua: Ahazjahu vdiq. Dhe meqë nuk kishte asnjë djalë, vëllai i tij, Jorami, trashëgoi fronin. Në atë kohë Jehorami, biri i Jehoshafatit, sundoi si mbret i Judës dy vjet. ¹⁸Gjithçka tjetër për Ahazjahun dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit.

Zoti e merr Elijen pranë vetes

2 Nuk ishte larg dita kur Zoti do ta merrte profetin Elia pranë vetes me një furtunë të fuqishme. Elia u nis për rrugë nga Gilgali ♦ dhe Elisha shkoi me të. ²Elia i tha: «Rri këtu! Zoti po më dërgon në Bet-El.»
Por Elisha iu përgjigj: «Betohem për besnikërinë time ndaj Zotit që vepron edhe ndaj teje: nuk do të ndahem prej teje!»
Kështu, shkuan të dy së bashku në Bet-El. ³Atje Elishës i dolën përpara njerëzit e kishës së profetëve dhe e pyetën: «A e di ti se sot Zoti do të ta largojë mësuesin dhe do ta marrë pranë vetes?» «E di – tha Elisha. – Mos ma kujtoni këtë!»
⁴Elia i tha përsëri Elishës: «Rri këtu, sepse Zoti më dërgon në Jeriho.» Por edhe kësaj here Elisha iu përgjigj: «Betohem për besnikërinë time ndaj Zotit që vepron edhe ndaj teje: nuk do të ndahem prej teje!» Kështu, të dy shkuan në Jeriho. ⁵Edhe atje njerëzit e kishës së profetëve iu qepën Elishës dhe e pyetën: «A e di ti se sot Zoti do të ta largojë mësuesin dhe do ta marrë pranë vetes?» «E di – tha Elisha. – Mos ma kujtoni këtë!»
⁶Elia iu lut për herë të tretë: «Rri këtu, sepse Zoti më dërgon deri në Jordan.» Por Elisha iu përgjigj si herët e tjera. Kështu shkuan të dy së bashku.
⁷Pesëdhjetë veta prej kishës së profetëve u shkuan pas deri në Jordan dhe ndaluan pak larg. ⁸Elia mblodhi mantelin e tij dhe goditi me të në ujë. Ujërat u hapën dhe të dy kaluan përmes lumit pa iu lagur këmbët. ⁹Në bregun tjetër Elia i tha Elishës: «Çfarë nderi mund të të bëj, para se të më marrë Zoti prej te-

je?» Elisha iu lut: «Dua të trashëgoj prej shpirtit tënd dy herë më shumë sesa profetët e tjerë dhe të vazhdoj detyrën tënde ♦♦.» ¹⁰Elija iu përgjigj: «Ti kërkon më shumë nga sa kam në dorë. Në qoftë se Zoti të lejon të shohësh se si do të më rrëmbejë prej teje, atëherë kërkesa jote do të plotësohet. Ndryshe nuk do të plotësohet dot.»

¹¹Në kohën që po flitnin kështu duke ecur, papritur u shfaq një karroca e zjarrtë me kuaj të zjarrtë, e cila i ndau ata nga njëri-tjetri dhe Elija u ngjit në qiell me një furtunë të fuqishme.

¹²Elisha e pa dhe thirri: «O ati im, o ati im! Ti vleve sa të gjitha karrocet e Izraelit dhe kalorësit e tij!»

♦ Elija e mori atë në udhëtim nëpër komunitetet e profetëve. ♦♦ si kryetar i komuniteteve të profetëve.

Zoti e vërteton që Elisha është pasardhës i Elijes

Kur Elija i humbi nga sytë, Elisha e grisi petkun e tij në dy pjesë. ¹³Pastaj ngriti mantelin e Elijes, i cili kishte rënë përtokë, dhe u kthye në Jordan. ¹⁴Njëllonj si Elija, ai goditi me të në ujë dhe thirri: «Ku është Zoti, Perëndia e Elijes?» Atëherë uji u nda në dy pjesë dhe Elisha kaloi përmes lumit pa iu lagur këmbët.

¹⁵Njerëzit e kishës së profetëve nga Jeriho e panë nga bregu tjetër dhe thirrën: «Shpirti i Elijes është vendosur tek Elisha!» Ata vrapuan dhe i dolën përpara, ranë përmbys para tij ¹⁶dhe i thanë: «Ne jemi pesëdhjetë njerëz të fuqishëm dhe jemi në dispozicionin tënd. A mos duhet të shpërndahe mi për të kërkuar mësuesin tënd? Ndoshta e ka kapur Shpirti i Zotit dhe e ka hedhur në ndonjë mal ose në ndonjë përroskë.»

«Jo, nuk ka nevojë!» – tha Elisha.

¹⁷Por ata ngulën këmbë derisa Elisha pranoi. Pesëdhjetë njerëzit e kërkuan Elijen tri ditë rresht, por nuk e gjetën. ¹⁸Kur u kthyen në Jeriho tek Elisha, ai u tha: «A nuk ju thashë se nuk keni pse ta kërkonin?»

Fjala e Elishës sjell jetën dhe vdekjen

¹⁹Qytetarët e Jerihos iu afruan Elishës ♦ dhe i thanë: «Zotëri, siç e sheh, qyteti ynë është në një vend shumë të mirë. Vetëm uji është i keq; shkakton dështime te gratë dhe te kafshët.»

²⁰«Më sillni një tas të ri, – urdhëroi Elisha, – dhe mbusheni me kripë!» Kur ia sollën tasin, ²¹ai doli me të jashtë qytetit, te burimi i ujit dhe e derdhi kripën në të duke thënë: «Zoti thotë: «Do ta bëj këtë ujë përsëri të shëndetshëm; askujt nuk do t'i sjellë më vdekjen dhe nuk do të shkaktojë më dështime.»»

²²Që atëherë uji është përsëri në rregull, pikërisht siç tha Elisha.

²³Nga Jeriho Elisha u ngjit në malësi, në Bet-El. ♦♦ Në atë çast dolën nga qyteti disa të rinj, i vrapuan pas dhe i thirrën:

«Vrapo, tullac! Nxito, tullac!» ²⁴Elisha iu kthye, i shikoi me ashpërsi dhe i mallkoi në emër të Zotit.

Në atë çast dolën nga shkurret dy arinj dhe shqyen njëzet e katër prej tyre.

²⁵Nga Bet-El Elisha vazhdoi udhëtimin në malin Karmel dhe pastaj u kthye në Shomron.

♦ Shërbimi i Elishës zgjeron në përgatitjen e tepricës së përsheptshme. Ky shërbim tregon gjithashtu, kujdesin e Zotit për Izraelin edhe pse kjo mbretëri pësoi rënie. Elisha përfytyrohet si Joshua e dytë (ai kthehet në gjurmët e Joshuas) i cili zë vendin e Moisiut të dytë (Elijës). Shërbimi i Elijes ka qenë ai i thirrës së popullit prapë te Zoti. Jezusi dha të kuptonte se shërbimi i Gjon Pagëzorit kishte vazhduar atë të Elishës. Po ai shërbimi duhet të rifillojë pak para kthimit të Krishtit (shih. Apok 11,1-14). ♦♦ Beteli ishte bërë qendër e kultit idhujtar.

Për Joram, mbretin e Izraelit

3 Vitin e 18-të të mbretërimit të Jehoshafatit, mbretit të Judës, Jorami, biri i Ahavit, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi 12 vjet në Shomron ²dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, megjithëse jo në atë shkallë që kishin bërë keq i ati dhe e ëma, Izobala. Jorami urdhëroi të hiqej guri që i ati, Ahavi, kishte ngritur për nder të Baalit. ³Por nuk donte të largohej nga idhujtaria, në të cilën kishte shtyrë izraelitët mbreti Jaravam.

Fushata kundër moavasve

⁴Mesha, mbreti i Moavit, kishte kope të mëdha dhensh dhe si haraç detyrohej ta furnizonte mbretin izraelit me 100.000 dele për therje dhe me shumë dele për lesh. ⁵Megjithatë, pas vdekjes së Ahavit, ai e kishte mohuar sundimin izraelit. ♦

⁶Prandaj Jorami u nis nga Shomroni për të thirrur nën armë gjithë Izraelin. ⁷Dërgoi lajmëtarë te Jehoshafati, mbreti i Judës, që ta pyesnin: «Mbreti i Moavit ka ngritur krye kundër meje. Dua të organizoj një fushatë kundër tij. A do të bashkohesh me ne?»

«Po, dakord! – iu përgjigj Jehoshafati. – Mund të mbështetesh në trupat e mi, në këmbësorët dhe në kalorësit, njëllonj si në luftëtarët e tu.»

⁸«Po cilën rrugë do të zgjedhim për të marshuar?» – pyeti Jorami.

«Rrugën nëpër shkretëtirën e Edomit» – tha Jehoshafati.

♦ mendonte që Izraeli ishte preokupuar me rrezikun asirian.

Elisha e shpëton ushtrinë prej vdekjes nga etja

⁹Kështu, mbreti i Izraelit dhe mbreti i Judës u nisën me ushtritë e tyre. Atyre iu bashkangjiti edhe mbreti i Edomit, bashkë me trupat e tij. Por, pas shtatë ditësh marshimi nëpër shkretëtirë, nuk gjetën dot më asnjë pikë ujë për ushtarët dhe për kafshët e barrës.

¹⁰«Nuk duhej ta kishim ndërmarrë këtë fushatë! – tha mbreti i Izraelit. – Zoti ka bërë që ne, tre mbretërit, të vijmë këtu dhe të dorëzohemi te moavasit.» ¹¹Jehoshafati iu përgjigj: «Mos ka këtu ndonjë profet të Zotit, nëpërmjet të cilit mund ta pyesim Zotin? Njëri nga oficerët e mbretit të Izraelit tha: «Elisha, biri i Shafatit, është këtu. Ai ka qenë dora e djathtë e Elisë.» ¹²«Atëherë ky është njeriu që mund të na thotë se çfarë kërkoi Zoti prej nesh» – tha Jehoshafati.

Të tre mbretërit iu afruan Elishës. ¹³Por ky i tha mbretit të Izraelit: «Ç'punë kam unë me ju? Shko te profetët, me të cilët janë këshilluar ati dhe nëna jote!» «Ata tani nuk mund të na ndihmojnë, – iu përgjigj mbreti, – sepse Zoti na ka sjellë kë tu; ai do të na dorëzojë ne, tre mbretërit, te moavasit.» ¹⁴Pastaj Elisha tha: «Betohem për Zotin që vepron, të cilit i shërbej: Në qoftë se mbreti Jehoshafat nga Juda nuk do të ishte në këtë mes, për ty nuk do të shqetësohesha as edhe një grimë. ¹⁵Por tani thirr një harpist!» Ndërsa tingulli i harpës kumbonte, Shpirti i Zotit e kapi Elishën, ¹⁶dhe i tha: «Zoti të urdhëron: «Në këtë shtrat lumi, ♦ gërmoni kudo gropal!» ¹⁷Vërtet nuk do ta ndieni erën të fryjë, as nuk do të shihni shi, por megjithatë, kjo luginë do të mbushet me ujë, kështu që do të keni mjaft për të pirë, ju, bagëtia që keni për therje dhe kafshët e barrës.» ¹⁸«Por, – vazhdoi Elisha, – Zoti do të bëjë për ju gjëra më të mëdha; ai do t'ju dorëzojë moavasit. ¹⁹Ju do t'i pushtoni të gjitha qytetet e tyre madhështore dhe të mirëmbajtura, ju do t'i pritni pemët e tyre të bukura dhe do t'ua mbyllni të gjitha burimet. Arat e tyre pjellore do t'i mbuloni me gurë, kështu që nuk do t'i mbjellë askush.»

²⁰Dhe, në të vërtetë, të nesërmen në mëngjes, në kohën kur në Tempull kushtohej blatimi drithor, nga malet e Edomit u derdhën aq ujëra, saqë u përmyt mbarë krahina.

♦ vadi (rrëke) Zered.

Fitorja mbi moavasit

²¹Ndërkohë moavasit kishin dëgjuar se po vinin mbretërit e Izraelit, të Judës dhe të Edomit për të luftuar kundër Moavit. Prandaj u mobilizuan të gjithë burrat e aftë për luftë dhe u dërguan në kufi. ²²Kur u zgjuan nga gjumi atë mëngjes, mbi ujëra kishte rënë dielli dhe ato dukeshin nga larg si gjak. ²³«Ky është gjak! – thanë moavasit. – Me siguri, të tre mbretërit me ushtritë e tyre janë grindur me njëri-tjetrin dhe janë vrarë të gjithë. Ngrihuni, moavas, mjafton vetëm të mbledhim plaçkën e luftës!»

²⁴Por, kur iu afruan fushimit të izraelitëve, këta dolën dhe i shpartalluan. Pastaj izraelitët depërtuan në vendin e moavasve dhe u shkatëruan disfatë të madhe. ²⁵Ata ua shkatërruan qytetet dhe mbi ara shpërndanë gurë, derisa gjithë toka pjellore u mbulua me gurë. Ua mbyllën të gjitha burimet dhe ua prënë të gjithë ullinjët.

Megjithatë, vetëm qyteti Kir-Heres ♦ nuk ishte pushtuar. Ai ishte i rrethuar dhe hobetarët e qëllonin vazhdimisht me gurë. ²⁶Kur vuri re se qyteti nuk mund ta përballonte më sulmin, mbreti i moavasve u përpoq të çante rrethimin me 700 luftëtarë, që të ikte te mbreti i Sirisë, por dështoi. ²⁷Pastaj mbreti mori djalin e tij të parë, i cili duhej të trashëgonte fronin e tij, dhe ia flijoj perëndisë së moavasve në muret e qytetit. Izraelitët i kapi një tmerr aq i madh, saqë e ndërprejnë rrethimin dhe u kthyen në vendin e tyre. ♦♦

♦ Kerak i sotëm, 17 km në lindje të Detit të vdekur, në rrugën e mbretit. ♦♦Mesha do të ketë vepruar kështu për të frenuar murtajen, e cila ishte hapur në kështjellë. Izraelitët do të jenë tërhequr nga frika që të mos e marrin.

Elisha ndihmon një vejushë të varfër

4 Një vejushë, ♦ burri i së cilës kishte qenë anëtar i një bashkësie profetësh, i kërkoi Elishës ndihmë. «Burri më vdiq – i tha ajo shumë e shqetësuar. – Ti e di se ai i ka shërbyer Zotit me besnikëri. Por këtu ishte dikush, të cilit burri im i kishte borxh të holla. Ai do që t'i marrë të dy bijtë e mi për t'i bërë sklevër.»

²«Çfarë nderi mund të të bëjë? – e pyeti Elisha. – Më thuaj çfarë ke tjetër në shtëpi?» «Vetëm një shtambë të vogël me vaj ulliri» – iu përgjigj ajo. ³Atëherë Elisha i tha: «Shko tek të gjithë fqinjët dhe huazoj atyre enë, enë të zbrazta. Merr aq sa mund të marrësh!» ⁴Pastaj hyr me bijtë e tu në shtëpi, mbyll dyert dhe derdhe vajin nëpër enë! Gjithnjë, kur të mbushet një enë, vëre mënjatë!»

⁵Gruaja hyri në shtëpinë dhe u mbyll brenda me fëmijët. Djemtë i jepnin enët dhe ajo i mbushte. ⁶Në fund, u mbushën të gjitha enët. «Më jep edhe një enë!» – i tha ajo njërit prej djemve. Por ky iu përgjigj: «S'ka më enë!» Atëherë vaji pushoi së derdhuri.

⁷Gruaja shkoi te profeti Elisha dhe i tregoi se çfarë kishte ndodhur. Elisha tha: «Tani shko, shite vajin dhe me paratë paguaj borxhin! Me pjesën që mbetet mund të jetosh me bijtë e tu.»

♦ Kjo tregon se anëtarët e komunitetit nuk e kanë marrë zotimin e beqarisë.

Elisha i premtom një gruaje djalë

⁸Një ditë Elisha po kalonte nëpër fshatin Shunem. Atje banonte një grua e pasur që e ftoi në darkë. Më vonë, sa herë që kalonte pranë, hynte tek ajo për të ngrënë. ⁹Një herë ajo i tha burrit të saj: «Ti e njeh atë burrin që vjen te ne herë pas here. Gjithashtu, ti e di që ai është njeri i afërt i Perëndisë. ¹⁰Le t'i ndërtojme një dhomë të vogël në tarracë dhe ta pajisim me një shtrat, tryezë, karrige dhe shandan. Ta ketë për të pushuar kur të vijë te ne për vizitë.» Dhe kështu vepruan.

¹¹Një herë, kur Elisha shkoi në Shunem, hipi në dhomën e tij për të pushuar. ¹²Pastaj i dha urdhër shërbëtorit të tij, Gehaziut, që ta ftonte gruan të ngjitej lart tek ai. Ajo u ngjit lart dhe qëndroi jashtë para derës së dhomës. ¹³Elisha dërgoi fjalë t'i thoshte nëpërmjet shërbëtorit të tij: «Ti je kujdesur shumë për ne. A mund të të bëj një nder? A duhet të ndërhyj për ty te mbreti ose te komandanti i ushtrisë së tij?» Por ajo dërgoi fjalë t'i thoshte: «Unë banoj këtu me farefisim tim dhe nuk kam nevojë për asgjë.»

¹⁴Kur Elisha pyeti përsëri nëse me të vërtetë nuk mund t'i bënte ndonjë nder, Gehaziu i tha: «Ka diçka, për të cilën vërtet mund t'i bësh nder. Ajo nuk ka asnjë djalë dhe burri i saj është i thyer në moshë.» ¹⁵«Thirre të hyjë!» – tha Elisha. Ajo hyri dhe qëndroi pranë derës. ¹⁶«Sot një vit do të përkundësh në krahë një djalë» – i tha Elisha. «O Zot, ti njeri i Perëndisë, – iu përgjigj ajo, – mos më jep shpresa të kota!»

Elisha e kthen në jetë djalin e gruas

¹⁷Gruaja mbeti me të vërtetë shtatzënë dhe pas një viti lindi djalë, siç e kishte parashikuar Elisha. ¹⁸Djali u rrit. Një ditë, ai kishte shkuar tek i ati në fushë, i cili po punonte me mbjellësit. ¹⁹Papritur, ai thirri nga dhembja: «Obobo, koka! Më dhemb shumë koka!» I ati urdhëroi shërbëtorin: «Çoje në shtëpi tek e ëma!»

²⁰Ajo e mbajti mbi gjunjët e saj gjer në mesditë; pastaj djali vdiq.

²¹Nëna e çoi kufomën në dhomën e profetit, e vendosi në shtrat dhe mbylli derën. Pastaj shkoi në fushë

²²dhe i tha të shoqit: «Më jep një shërbëtor dhe një gomar! Do të shkoj shpejt te profeti. Kthehem pas pak.»

²³«Përse duhet të shkosh pikërisht sot?» – e pyeti. «Nuk është as e shtunë dhe as dita e hënës së re!» «Nuk prish punë» – tha ajo. ²⁴Shaloi gomarin dhe i dha urdhër shërbëtorit: «Nxite gomarin, që të ecë sa më shpejt dhe mos ndalo, gjersa të them unë!»

²⁵Kështu, ajo arriti tek Elisha në malin Karmel. Kur profeti pa se po i afrohej, i tha Gehaziut: «Po vjen gruaja nga Shunemi!» ²⁶Dili përpara dhe pyete nëse ajo dhe familja e saj është mirë! Ajo iu përgjigj Gehaziut: «Po, jemi mirë.» ²⁷Por, kur arriti në malin ku ishte Elisha, ra në gjunjë para tij dhe iu kap pas këmbëve. Gehaziu donte ta shtynte të largohej, por Elisha tha: «Lëre! Është tepër e dëshpëruar. Dhe Zoti nuk më ka njoftuar se çfarë i ka ndodhur!» ²⁸«Ah, – i tha gruaja duke qarë, – nuk të jam lutur gjë për një djalë! Dhe të pata thënë të mos më mbaje me shpresa të kota?» ²⁹Elisha e kuptoi dhe i tha Gehaziut: «Shko sa më shpejt në Shunem! Mos ndalo për të përshëndetur njeri! Edhe kur ndokush të përshëndetet me ty, mos iu përgjigj! Merr me vete shkopin tim të profetit dhe vëre në fytyrën e djaloshit.» ³⁰Por nëna i tha: «Betohe me për besnikërinë time ndaj Zotit që vepron dhe ndaj teje, se pa ty nuk nisem që këtej.» Atëherë Elisha shkoi me të.

³¹Gehaziu kishte shkuar përpara tyre dhe i kishte vënë djaloshit shkopin mbi fytyrë; por ai nuk kishte dhënë asnjë shenjë jete. Gehaziu u kthye, i doli përpara Elishës dhe i tha: «Nuk u zgjua.»

³²³³Kur hyri në shtëpi, Elisha u ngjit në dhomën e tij dhe e gjeti djaloshin e vdekur të shtrirë në shtrat.

Mbylli derën dhe iu lut Zotit. ³⁴Pastaj u shtri mbi djaloshin, në mënyrë të atillë që goja e tij prekte gojën e djaloshit dhe sytë e duart e tij preknin sytë e duart e djaloshit. Pasi ndenji kështu një copë herë, trupi i djaloshit filloi të ngrohej. ³⁵Elisha u ngrit dhe eci poshtë e lart nëpër dhomë. Pastaj u shtri përsëri mbi trupin e djaloshit. Atëherë djaloshi teshtiu shtatë herë dhe hapi sytë.

³⁶Elisha e thirri Gehaziun dhe i dha urdhër që të thërriste të ëmën e djalit. Kur erdhi, ai i tha: «Ja biri yt!»

³⁷Ajo iu afrua Elishës dhe ra përmbys para tij. Pastaj e mori të birin dhe doli nga dhoma.

Perimet e pangrënshme

³⁸Elisha u kthye në Gilgal. Në atë kohë në vend kishte rënë zia e bukës. Në Gilgal kishte një bashkësi profetësh. Një herë, kur profetët ishin mbledhur rreth Elishës, ai i dha urdhër shërbëtorit të tij: «Vëre tenxheren e madhe në zjarr dhe gatua ju profetëve diçka për të ngrënë!»

³⁹Njëri nga të pranishmit doli në fushë për të kërkuar mëllaga. Por gjeti vetëm një bimë kacavarëse me fruta si tranguj të vegjël. Mblodhi prej tyre aq sa mund të mbante në mantelin e tij. Pastaj i preu pemët dhe i hodhi në tenxhere. Askush nuk e dinte se ato ishin të pangrënshme.

⁴⁰Gjella iu nda të gjithëve. Por, sapo e shijuan gjellën, njerëzit thirrën: «Elisha, kjo është vdekjeprurëse!» Dhe me të vërtetë, atë nuk mund ta hante askush. ⁴¹Atëherë Elisha tha: «Më jepni pak miell!» Ai e hodhi në tenxhere bashkë me miellin dhe pastaj i tha shërbëtorit të tij: «Ndaje! Tani mund ta hani!» Pastaj gjella mund të hahej.

Bukë për njëqind profetë

⁴²Njëherë te profeti shkoi dikush nga Baal-Shalisha. Ai i çoi profetit, si kontribut nga të korrat e para, njëzet pite elbi dhe një trastë plot me drithë. Elisha i dha urdhër shërbëtorit të tij: «Jepjau njerëzve tanë, që të hanë e të ngopen!»

⁴³Por shërbëtori iu përgjigj: «Si mund të mjaftojë kjo për njëqind veta?» Elisha përsëriti: »Jepjau njerëzve tanë për të ngrënë! Zoti më ka thënë: «Prej gjellës do të teprojë.»»

⁴⁴Atëherë shërbëtori ua ndau ushqimin njerëzve. Ata u ngopën dhe u teproi, siç e kishte parashikuar Zoti.

Shërimi i gjeneralit sirian

5 Naamani, komandanti i ushtrisë siriane, vuante nga lebra. Ai ishte ushtar trim dhe mbreti e çmonte shumë, sepse Zoti, nëpërmjet tij, u kishte dhënë sirianëve fitore. ♦ ²Në shtëpinë e tij gjendej një vajzë, që ushtaraku sirian e kishte grabitur gjatë njërit prej sulmeve ndaj Izraelit. Ajo ishte bërë shërbëtoresh gruash së tij. ³Njëherë ajo i tha zonjës së saj: «Sa mirë do të ishte sikur zoti im të shkonte te profeti që banon në Samari! Ai do ta shëronte sëmundjen e tij.»

⁴Naamani shkoi te mbreti dhe e njoftoi për atë që kishte thënë vajza. ⁵«Mund të shkosh. – iu përgjigj mbreti. – Do të të jap me vete edhe një letër drejtuar mbretit të Izraelit.» Naamani u nis për rrugë. Mori me vete 30.000 monedha argjendi, 6.000 monedha ari dhe 10 palë rroba feste. ⁶Ai ia dorëzoi letrën mbretit të Izraelit, në të cilën shkruhej: «Të lutem ta presësh mirë shërbëtorin tim, Naamanin, dhe ta shërosh nga lebra.»

⁷Pasi e lexoi letrën, mbreti grisi rrobat dhe thirri: «Unë nuk jam Perëndi! Vetëm ai ka pushtet mbi vdekjen dhe jetën! Mbreti sirian kërkon prej meje, që të shëroj një njeri nga lebra. Kushdo e kupton se ai kërkon shkas për të hyrë në luftë!»

♦ ose për të ndëshkuar Izraelin, ose për të frenuar përparimin asirian më 803 p.e.r.

Një i huaj pranon Perëndinë e vërtetë

⁸Kur Elisha dëgjoi për këtë, dërgoi lajmëtarë që t'i thoshte mbretit: «Përse i grise rrobat? Dërgoje njeriun tek unë! Atëherë ai do ta kuptojë se Izraeli ka profet!»

⁹Naamani shkoi me kuajt dhe karrocën e tij dhe u ndal para shtëpisë së Elishës. ¹⁰Profeti i dërgoi një lajmëtar që t'i thoshte: «Shko në Jordan dhe zhytu në të shtatë herë! Atëherë lebra do të shërohet.»

¹¹Naamani, i zemëruar, u nis duke thënë: «Mendoja se do të më dilte përpara dhe do të qëndronte para meje; pastaj do t'i lutej Zotit, Perëndisë së tij, do t'i lëvizte duart andej-këtej mbi vendet e sëmurës dhe do të më shëronte nga lebra. ¹²A nuk janë ujërat e Abanës dhe të Parparës, lumenjve të Damaskut, më të mira se të gjitha ujërat e Izraelit? Atëherë mund të lahesha në to për t'u shëruar!»

I zemëruar keq, donte të kthehej në shtëpi. ¹³Por shërbëtori i tij i foli dhe i tha: »Zotëri! Mendohu mirë. Në qoftë se profeti do të kishte kërkuar prej teje diçka më të rëndë, ti me siguri do ta kishte bërë. Por ai vetëm tha: «Lahu dhe do të shërohesh!» Përse nuk vepron sipas udhëzimit të tij?»

¹⁴Naamani u bind, zbriti në Jordan dhe u zhyt në ujë shtatë herë, sipas urdhrave të Elishës. Nga kjo, ai u shërua dhe lëkura e tij u bë e pastër si lëkurë fëmije.

¹⁵Ai u kthye bashkë me suitën e tij tek Elisha, iu afrova dhe i tha: «Tani e di se në Izrael ka Perëndi që mund të të ndihmojë, dhe se, përveç tij, nuk ka asnjë në botë. Prano prej meje një dhuratë të vogël si shenjë mirënjohjeje!» ¹⁶Por Elisha ia ktheu: «Betohem për Zotin që vepron, të cilit i shërbej se nuk do të marr asgjë!» Megjithë përpjekjet e Naamanit për ta bindur, profeti e mbajti fjalën e tij.

¹⁷Në fund, Naamani tha: «Meqë nuk e pranon dhuratën time, më lejo të marr aq dhe nga toka juaj sa mund të mbajnë dy mushka. Sepse, në të ardhmen, veç Zotit, nuk do t'i kushtoj fljime përkushtimi dhe miqësie asnjë perëndie tjetër. ¹⁸Por, vetëm për një gjë Zoti pastë mëshirë për mua: Kur zotëria im hyn në tempullin e perëndisë së tij për t'u lutur, unë duhet ta mbaj, që të mbështetet në krahun tim dhe të bie përmbys bashkë me të. Zoti më faltë!»

¹⁹Elisha u nda prej tij me urim bekimi.

Sëmundja e Naamanit zë shërbëtorin lakmues

Kur Naamani ishte larguar një copë rruge, ²⁰Gehaziu, shërbëtori i Elishës, tha me vete: «Zotëria im e la të shkojë këtë sirian të pasur me gjithë ngarkesën e dhuratave të tij. Mund t'ia kishte marrë ndonjë gjë lirisht. Betohem për Zotin që vepron: do të vrapoj pas tij për t'i marrë ndonjë gjë!»

²¹Gehaziu vrapoi me sa fuqi që kishte. Kur Naamani pa se po afrohej Gehaziu, zbriti nga karroca, i doli përpara dhe e pyeti: «A ka ndodhur diçka?» ²²»Jo, – tha Gehaziu, – por zotëria im më dërgoi të të them: «Sapo erdhën tek unë dy nxënës nga shkolla e profetëve nga krahina e Efraimit. Më jep 3.000 monedha argjendi dhe dy rroba feste për ata.»»

²³«Merr, të lutem, 6.000 monedha argjendi» – tha Naamani dhe madje nguli këmbë. Urdhëroi që argjendin ta futnin në dy trasta, mbi to vuri dy rroba feste dhe dërgoi bashkë me të dy shërbëtorë për ta mbajtur dhuratën përpara Gehaziut.

²⁴Kur arritën te kodra që ndodhej para qytetit, Gehaziu i ktheu të dy shërbëtorët dhe i futi dhuratat fshehurazi në shtëpinë e Elishës. ²⁵Kur shkoi tek i zoti, ai e pyeti: «Nga vjen, Gehazi?» «Nuk isha askund» – iu përgjigj shërbëtori. ²⁶Por Elisha ia ktheu: «Shpirti im ishte i pranishëm kur një njeri zbriti nga karroca e tij dhe të doli përpara! Nuk është koha për të pranuar para dhe rroba feste ose të shtosh ullishta dhe vreshta, dele dhe bagëti, skllavër dhe skllave. ²⁷Lebra e Naamanit do të zërë ty dhe të gjithë pasardhësit e tu, dhe nuk do të pastroheni kurrë prej saj!» Kur Gehaziu u largua nga Elisha, lëkura e tij ishte e bardhë si bora për shkak të lebrës.

Elisha e gjen përsëri sëpatën

6 Profetët u ankuan tek Elisha: «Ndërtesa ku mblidhemi për të të dëgjuar, është tepër e vogël. ²Prandaj duam të zbresim në Jordan për të prerë disa drunj. Në qoftë se secili prej nesh do të marrë nga një tra, mund të ndërtojmë një sallë të re për t'u mbledhur.» «Mund të shkoni – u tha Elisha. – Unë jam dakord.» ³Por njëri prej profetëve iu lut: «Eja, të lutem, edhe ti me ne!» «Mirë» – tha Elisha ⁴dhe shkoi me ta.

Ata zbritën në Jordan dhe filluan të prenin pemët. ⁵Gjatë punës, njërit prej tyre i doli sëpata nga bishti dhe i ra në ujë. Ai iu drejtua Elishës për ndihmë dhe i tha: «Zotëri, çfarë të bëj tani? Sëpatën e kisha marrë hual!» ⁶Elisha pyeti: «Ku ka rënë sëpata?» Njeriu i tregoi vendin. Atëherë Elisha preu një shkop, e hodhi në ujë në po atë vend, dhe sëpata doli mbi sipërfaqe. ⁷«Merre!» – i tha Elisha. Dhe njeriu e nxori nga uji.

Elisha vendos paqe ndërmjet Sirisë dhe Izraelit

⁸Mbreti i Sirisë ishte në luftë me Izraelin. U këshillua me gjeneralët e tij dhe vendosi se ku do të ngrinin pritë. ⁹Atëherë profeti Elisha dërgoi një lajmëtar te mbreti i Izraelit, i tregoi vendin dhe e para lajmëroi: «Shmangu atij vendi, sepse atje janë shprehur sirianët!» ¹⁰Pastaj mbreti i Izraelit urdhëroi që të bëheshin zbulime në vend, për të cilin profeti e kishte paralajmëruar që të kishte kujdes tepër të madh. Kjo nuk ndodhi një ose dy herë, por disa herë.

¹¹Mbreti i Sirisë u shqetësua shumë nga kjo gjë. Ai mblodhi gjeneralët e tij dhe u tha: «Mes nesh duhet të jetë dikush që është në anën e mbretit të Izraelit. A mund të më thoni kush është ai?» ¹²Njëri prej gjeneralëve tha: «Jo, zoti dhe mbreti im! Këtu nuk është fjala për tradhti. Fajin e ka profeti Elisha. Ai e njofton mbretin e Izraelit edhe për atë që thua në dhomën tënde të gjumit.»

¹³«Ma gjeni!» – u dha urdhër mbreti. – Dua ta kem në dorën time.»

Pas pak, mbretin sirian e lajmëruan se Elisha ishte në Dotan. ¹⁴Atëherë mbreti dërgoi atje një ushtri të madhe, të përforcuar nga një repart karrocash. Trupat u afruan natën dhe rrethuan qytetin. ¹⁵Kur shërbëtori i Elishës u ngrit në mëngjes dhe doli te dera, e pa qytetin të rrethuar nga trupat dhe karrocacat e luftës. «Si do t'ia bëjmë tani?» – e pyeti Elishën. ¹⁶«Mos ki frikë! – iu përgjigj Elisha. – Në anën tonë ka më shumë.» ¹⁷Pastaj Elisha iu lut Zotit: «O Zot, hapja sytë shërbëtorit tim!» Atëherë Zoti ia hapi sytë dhe ai pa: gjithë kodra, në të cilën ishte ndërtuar qyteti, ishte mbuluar me kuaj dhe karroca të zjarra.

¹⁸Kur iu afruan sirianët, Elisha iu lut Zotit: «Goditi me verbëri!»

Dhe Zoti ashtu bëri. ¹⁹Elisha u doli përpara dhe u tha: «Me siguri keni gabuar rrugën: ky nuk është qyteti që kërkoni. Më ndiqni pas, se ju çoj unë te njeriu, të cilit i jeni vënë pas!» Dhe i çoi në Shomron. ²⁰Atje iu lut Zotit: «O Zot, tani hap jau sytë përsëri!» Dhe Zoti ashtu bëri. Atëherë ata e panë se ishin në mes të qytetit Shomron.

²¹Kur mbreti i Izraelit i pa sirianët, e pyeti Elishën: «O ati im, a duhet të jap urdhër të masakrohen? A duhet t'i vras të gjithë?»

²²«Jo, mos vepro kështu! – i tha Elisha. – Madje edhe ushtarët që do të zihen rob, nuk do t'i vrasësh. Më mirë jepu për të ngrënë e për të pirë, që pastaj të kthehen te zotëria i tyre!»

²³Atëherë mbreti i Izraelit dha urdhër për t'u shtruar gosti të madhe. ♦ Ata hëngrën e pinë dhe i nisi të shkonin në shtëpi. Që atëherë sirianët nuk ndërmorën më asnjë sulm tjetër në territorin izraelit.

♦ Ndoshta për të vulosur traktatin e paqes. Përveç kësaj pjesëmarrja e darkës është shenjë pajtimi dhe përjashton ndonjë veprimtari armiqësore.

Zi buke në Shomronin e rrethuar

²⁴Pas disa kohësh, Ben-Hadadi III, mbreti i Sirisë, mblodhi ushtrinë e tij, iu sul Izraelit dhe rrethoi Shomronin. ²⁵Ushqimet në qytet ishin aq me pakicë, saqë nga fundi një kokë gomari kushtonte 80 monedha argjendi, ndërsa një grusht qiqra pesë monedha argjendi.

²⁶Një ditë, kur (Jorami), mbreti i Izraelit po inspektonte murin e qytetit, një grua i tha duke thirrur: «Më ndihmo, zoti dhe mbreti im!» ²⁷Ky ia ktheu: «Si mund të të ndihmoj? Këtu nuk ka më as drithë e as verë.

²⁸Apo ndoshta të mundon diçka tjetër?» Gruaja tregoi me gisht një grua tjetër dhe thirri: «Ajo gruaja atje më ka thënë: «Jepe birin tënd, që ta hamë sot; nesër do të hamë timin.»

²⁹Kështu, e gatuam tim bir dhe e hëngrëm. Por, kur i thashë të nesërmen:

«Jepe birin tënd, që ta hamë», ajo e kishte fshehur!»

³⁰Kur e dëgjoji këtë, mbreti grisi petkun. Dhe meqenëse qëndronte lart në mur, të gjithë njerëzit mund të shihnin që nën petk ai mbante në lëkurë një rrobë pendimi.

³¹Pastaj mbreti thirri: «Më vraftë zemërimi i Perëndisë, në qoftë se sot nga mbrëmje nuk ia pres kokën ♦ Elishës, birit të Shafatit!»

♦ ose sepse e quante përgjegjës për zinë e bukës që kishte parashikuar profeti, ose sepse mund të kishte bërë një prej mrekullive të tijat.

Elisha parashikon fundin e zisë së bukës

³²Mbreti u nis menjëherë për tek Elisha. Përpara tij vrapoi një lajmëtar. Elisha ishte në shtëpi. Përreth i ishin mbledhur pleqtë e qytetit. Para se të arrinte lajmëtari i mbretit, Elisha u tha pleqve: «A e dini se mbreti, ky vrasës, ka dërguar dikë për të më prerë kokën? Kur të vijë këtu ai njeri, mbylljani derën dhe mos e lejoni të hyjë brenda! Vetë mbreti po vjen pas në këmbë!»

³³Elisha ende po fliste, kur iu paraqit mbreti dhe thirri: «Si mund të vazhdoj të pres që Zoti të na dërgojë ndihmë? Këtë fatkeqësi na e ka shkaktuar ai vetë!»

7 Atëherë Elisha u tha të gjithë të pranishmëve: "Dëgjoni çfarë ju thotë Zoti: «Nesër, në këtë kohë, pranë portës së Shomronit me një monedhë argjendi do të blihen pesë kilogramë miell gruri dhe dhjetë kilogramë elb!»" ²Oficeri që shoqëronte mbretin, ia ktheu: «Kjo është e pamundur, edhe sikur Zoti të dërgonte shi menjëherë!»

Elisha i tha: «Këtë do ta shohësh me sytë e tu, por nuk do ta hash!»

Rrethuesit tërhiqen

³Jashtë, para portës së qytetit, ishin ulur katër të lebsur. Ata i thanë njëri-tjetrit: «A duhet të qëndrojmë këtu derisa të vdesim? ⁴Nuk ka kuptim të hyjmë në qytet; atje do të vdesim nga uria. Më mirë të shkojmë në fushimin e sirianëve! Në qoftë se na lënë gjallë, do të jemi me fat. Sidoqoftë, ne të vdekur që të vdekur jemi!»

⁵Në muzg, ata vrapuan në fushimin e sirianëve. Por kur arritën te çadra e parë, vunë re se fushimi ishte i braktisur. ⁶Zoti kishte bërë që sirianët të dëgjonin një zhurmë sikur të afrohej një ushtri e madhe me kuajt dhe karroca. Atëherë i kishin thënë njëri-tjetrit: «Me siguri, mbreti i Izraelit i ka thirrur për ndihmë mbretërit e hitasve dhe mbretërit e Musrit ♦ me trupat e tyre; ata tani duan të na sulmojnë nga prapa!» ⁷Prandaj, në të ngrysur, ata kishin ikur me të katra për të shpëtuar kokën. Ata kishin braktisur çadrat, kuajt dhe gomarët, mbarë fushimin, siç kishte qenë.

⁸Katër të lebsurit hynë në njërin nga çadrat më të afërta, dhe u ngopën duke pirë e duke ngrënë sipas qejfit. Pastaj morën gjithë argjendin, arin dhe petkat që gjetën në çadër dhe i fshehën të gjitha jashtë fushimit. Pastaj hynë në një çadër tjetër, edhe morën sende me vlerë atje, i larguan dhe i fshehën. ⁹Pastaj thanë me vete: «Kjo që po bëjmë këtu, nuk është e drejtë. Sot është ditë e madhe dhe kemi një lajm të mirë për të dhënë. Në qoftë se do ta mbanim për vete, sikur edhe deri nesër, do të ishim fajtorë. Ejani të shkojmë në qytet, në pallatin e mbretit dhe të njoftojmë atje se çfarë ka ndodhur!»

¹⁰Kështu, ata vrapuan drejt qytetit, thirrën rojtarët e portës dhe i lajmëruan: «Kemi qenë në fushimin e sirianëve. Atje nuk ka më asnjëri. Nuk dëgjohet zë njeriu. Vetëm kuajt dhe gomarët qëndrojnë të lidhur në fushim dhe çadrat janë plotësisht në rregull.»

¹¹Rojtarët e portës e përcollën lajmin dhe ky u njoftua në pallatin e mbretit. ¹²Mbreti u ngrit nga gjumi – ishte mesi i natës – dhe u këshillua me oficerët e tij të lartë. «Unë mendoj, – tha ai, – se kjo është një dredhi e sirianëve. Ata e dinë se si po na mundon uria. Bëjnë sikur e kanë braktisur fushimin e tyre dhe qëndrojnë të fshehur në fushë. Presin që ne të dalim nga qyteti dhe ata të na zënë rob e të futen në qytet!»

¹³Por një nga oficerët tha: «Të nxjerrim për zbulim pesë nga kuajt që na kanë mbetur. Ata edhe po të mbeten këtu, përsëri do të ngordhin, njëlloj si shumica e izraelitëve që tashmë kanë vdekur.»

¹⁴Atëherë mbreti dha urdhër që t'i mbrehnin kuajt në dy karroca dhe i ngarkoi drejtuesit e tyre me detyrën që të zbulonin se ku ndodhej ushtria siriane. ¹⁵Zbuluesit i ndoqën gjurmët e saj deri në Jordan. Gjithë rruga ishte mbushur me veshjet dhe armët që kishin flakur sirianët për të ikur sa më shpejt.

♦ Do të jenë mbretërit e Musrisë (e jo Micraim – Egjipt), popull që gjendej në veri të maleve Taur; ata u bënë më vonë aleatet e Ben-Hadadir III. Mbretërit hitas do të jenë mbretërit e shteteve-qytete të sunduara nga dinastië me prejardhje hitase në Sirinë veriore, pas rrëzimit të perandorisë hitase më 1200.

Profecitë e Elishës realizohen

Pasi zbuluesit u kthyen dhe raportuan te mbreti, ¹⁶mbarë populli doli me vrull nga qyteti dhe plaçkiti fushimin e sirianëve. Atëherë u realizua ajo që kishte parashikuar Elisha: me një monedhë argjendi bliheshin pesë kilogramë miell gruri dhe dhjetë kilogramë elb.

¹⁷Oficerin e lartë, i cili e kishte shoqëruar mbretin për tek Elisha, mbreti e kishte dërguar te porta e qytetit

për të ruajtur rendin. Por populli e shkeli me këmbë për vdekje. Edhe kjo u realizua pikërisht ashtu siç e kishte parashikuar Elisha. ¹⁸Kur Elisha i kishte shpallur mbretit: «Nesër në këtë kohë, pranë portës së Shomronit, me një monedhë argjendi do të blihen pesë kilogramë miell gruri dhe dhjetë kilogramë elb!», ¹⁹oficeri i ishte përgjigjur: «Kjo është e pamundur, edhe sikur Zoti të dërgonte shi menjëherë!» Pastaj Elisha i kishte shpallur: «Këtë do ta shohësh me sytë e tu, por nuk do të hash!» Kështu u realizua fjala e Elishës: populli e shkeli për vdekje në pjesën e brendshme të ndërtesës së portës.

Elisha ndihmon përsëri gruan nga Shunemi

8 Elisha i kishte dhënë një këshillë gruas, birin e së cilës e kishte kthyer në jetë: «Largohu që këtej dhe kërko gjetkë strehë për vete dhe për familjen tënde, sepse Zoti do të sjellë në këtë vend një zi buke ♦ që do të zgjasë për shtatë vjet.» ²Gruaja e ndoqi këshillën e Elishës dhe gjeti strehë në vendin e filistenjve ♦♦ ³Pas shtatë vjetësh, ♦♦♦ ajo u kthye në Izrael dhe i kërkoi mbretit, që t'i riktheheshin shtëpia dhe toka e saj.

⁴Mbreti ♦♦♦ po fliste me Gehaziun, shërbëtorin e Elishës. I ishte lutur atij që t'i tregonte për mrekullitë që kishte bërë Elisha. ⁵Dhe pikërisht kur Gehaziu po i tregonte se si njëherë Elisha kishte kthyer në jetë një djalosh të vdekur, gruaja u paraqit para mbretit dhe iu lut që ta ndihmonte për shtëpinë dhe tokën. «Zoti dhe mbreti im! – tha Gehaziu. – Ja gruaja, birin e së cilës Elisha e ktheu në jetë, dhe ja edhe biri i saj!»

⁶Mbreti e urdhëroi gruan që t'ia tregonte të gjitha. Pastaj thirri një nëpunës të oborrit dhe i dha urdhër: «Kujdesu që asaj t'i rikthehet gjith çka që i takon. Dhe ki parasysh që t'i zëvendësohet, gjithashtu, gjithçka që i është marrë nga të korrat që janë bërë në tokën e saj, gjatë kohës që nuk ka qenë këtu!»

♦ Do të jetë zia e bukës te 4,38-41, e cila ndodhi shumë kohë para shkarkimit të Gehaziut. Duket qartë se këto tregime rreth Elishës nuk janë të rradhitura kronologjikisht.

♦♦ Kjo dalje do të kishte mundësuar vejushën që t'i ikte gjakderdhjes që shkaktoi pak më pas Jehui. ♦♦♦ Nga kjo kohë Jehui do ta ketë zëvendësuar Joramit.

Elisha i thotë Hazaelit II se do të bëhet mbret i Sirisë

⁷Elisha shkoi në Damask, kur Ben-Hadadi II, mbreti i Sirisë, kishte zënë shtratin i sëmurë. Kur mori vesh se profeti ishte në qytet, ♦ ⁸mbreti i tha Hazaelit: «Merr me vete një dhuratë, shko tek ai dhe nëpërmjet tij pyete Zotin, nëse do të shë rohem apo jo!»

⁹Hazaeli urdhëroi që të ngarkonin dyzet deve me sende të çmueshme dhe me to u paraqit para Elishës dhe i tha: «Shërbëtori yt besnik, Ben-Hadadi, mbreti i Sirisë, më dërgoi të të pyes nëse do të shërohet apo jo.»

¹⁰Elisha iu përgjigj: «Shko dhe thuaji se do të shërohet – megjithëse Zoti më njoftoi se duhet të vdesë.»

¹¹Fytyra e Elishës u ngrys dhe ai e shikoi Hazaelin me një vështrim të ngulët që shprehte frikë. Pastaj Elisha shpërtheu në lot, ¹²dhe Hazaeli e pyeti: «Përse qan, o zotëri?» Elisha iu përgjigj: «Qaj sepse tani e di se çfarë fatkeqësie do t'u shkaktosh izraelitëve: do t'u vësh zjarrin qyteteve të tyre, do të vrasësh të rinjtë, do të shtypësh përtokë fëmijët e tyre dhe do t'ua çash barkun grave shtatzëna.»

¹³«Por unë, o zotëria im, – iu përgjigj Hazaeli, – jam vetëm një shërbëtor fatkeq! Si mund ta bëj një gjë kaq të dhunshme?»

Atëherë Elisha i tha: «Zoti më ka treguar se ti do të bëhesh mbret i Sirisë.»

¹⁴Hazaeli u kthye te zotëria i tij. Ky e pyeti: «Çfarë të tha Elisha?»

«Ai tha se: ti do të shërohesh» – iu përgjigj Hazaeli.

¹⁵Të nesërmen Hazaeli mori një shami, e zhyti në ujë, ia shtrëngoi mbretit mbi fytyrë dhe e mbyti. Pastaj u bë mbret i Sirisë.

♦ sigurisht në mërgim për shkak të përndjekjes së Joramit.

Për Jehoramit, mbretin e Judës

(2 Kr. 21,1-20)

¹⁶Vitin e pestë të mbretërimit të Joramit, mbretit të Izraelit, – biri i Ahavit – Jehorami, biri i Jehoshafatit, u bë mbret i Judës. Në fillim ai administronte punët e shtetit, bashkë me të atin, Jehoshafatin. ¹⁷Kur u bë mbret, ishte 32 vjeç, dhe mbretëroi 7 vjet në Jerusalem. ¹⁸Për grua kishte njërën prej bijave të Ahavit. Ashtu si familja e Ahavit, ai ndoqi shembullin e keq të mbretërve të Izraelit dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit. ¹⁹Por Zoti nuk donte ta shkatërronte Judën, sepse i kishte premtuar Davidit që atje do të mbretëronte gjithnjë njëri prej pasardhësve të tij.

²⁰Në kohën e mbretërimit të Jehoramit, edomasit e mohuan sundimin e Judës dhe emëruan mbretin e tyre.

²¹Jehorami marshoi kundër Edomit me të gjitha karrocet e tij të luftës dhe arriti në rrethinat e qytetit Cair. Atje edomasit e rrethuan, bashkë me karrocet e tij të luftës. Por natën, ai bashkë me komandantët e tij të karrocave arritën ta depërtonin rrethimin dhe të iknin, por ushtarët e tij morën të gjithë arratinë dhe

u kthyen në fshatrat e tyre. ²²Megjithatë, që atëherë Edomi ka mbetur i pavarur nga Juda. Po në atë kohë u çlirua nga sundimi i Judës edhe qyteti Livna.

²³Gjithçka tjetër për Jehoram dhe veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës.

²⁴Kur vdiq, e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri Ahazja.

Për Ahazjën, mbretin e Judës

(2 Kr. 22,1-6)

²⁵Vitin e 12-të të mbretërimit të Joramit, mbretit të Izraelit, Ahazja, biri i mbretit Jehoram të Judës, trashëgoi fronin. ²⁶⁻²⁷Kur u bë mbret, ishte 22 vjeç, dhe mbretëroi një vit në Jerusalem. Nga e ëma, Atalia, mbesë e mbretit Omri të Izraelit, ai ishte farefis i familjes së mbretit Ahav. Ahazja ndoqi shembullin e keq të farefisit të Ahavit dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit.

²⁸Bashkë me Joram, birin e Ahavit, u hodh në luftë kundër Hazaelit, mbretit të Sirisë. Pranë Ramotit të Gileadit u bë luftë. Në të u plagos Jorami. ²⁹Ai u tërhoq në Jizrëel, që të shërohej nga plagët. Atje i shkoi për vizitë Ahazja.

Jehui shugurohet mbret i Izraelit

9 Elisha thirri një nxënës ♦ të shkollës së profetëve dhe i tha: "Merre këtë enë plot me vaj dhe shko sa më shpejt në Ramot të Gileadit! ²Kërko atje Jehuin, birin e Jehoshafatit dhe nipin e Nimshiut! Nxirre nga rrethi i oficerëve të tjerë dhe merre në një dhomë ku mund të jesh me të vetëm për vetëm! ³Atje derdhi vajin mbi kokën duke i thënë: «Zoti thotë: të shuguroj mbret të Izraelit!» Pastaj zhdukua sa më shpejt!" ♦♦

⁴Nxënësi i shkollës së profetëve shkoi në Ramot të Gileadit. ⁵Kur arriti atje, të gjithë oficerët ishin ulur së bashku në konsultim. Ai tha: «Kolonel, kam një lajm për ty.» Jehui e pyeti: «Cilit prej nesh i drejtohesh?» «Ty, kolonell!»- iu përgjigj nxënësi i shkollës së profetëve. ⁶Jehui u ngrit dhe shkoi me të në shtëpi. Atje nxënësi e derdhi vajin mbi kokën e Jehuit, duke i thënë: "Zoti, Perëndia e Izraelit, thotë: «Të shuguroj mbret mbi popullin tim, Izraelin! ⁷Ti duhet t'i vrasësh të gjithë pasardhësit e Ahavit, duke filluar nga zotëria yt, mbreti! Në këtë mënyrë unë do ta ndëshkoj Izobalën, sepse dha urdhër të vritnin shërbëtorët e mi, profetët, dhe të gjithë ata që qëndronin besnikë ndaj meje. ⁸Po, e gjithë familja e Ahavit duhet të vdesë! Të gjithë pasardhësit e tij meshkuj, të vegjël e të mëdhenj, do t'i asgjësoj në Izrael. ⁹Familjes së Ahavit do t'i ndodhë njëlloj si familjes së Jaravamit, birit të Nevatit, dhe familjes së Bashës, birit të Ahijës. ¹⁰Por kufomëntë e Izobalës do ta hanë qentë në fushat e Jizrëelit; askush nuk do ta varrosë!»

Pasi tha këto, nxënësi i shkollës së profetëve doli nga dhoma dhe u largua.

¹¹Kur Jehui u kthye tek oficerët e tjerë, ata e pyetën: «A ka ndonjë gjë të veçantë? Çfarë donte të të thoshte ai torollak?» Jehui iu përgjigj: «Ju e dini vetë se kush ishte dhe çfarë marrëzish flasin njerëz të tillë.» ¹²Por oficerët ngulën këmbë: «Lëri këto! Na trego çfarë të tha!» Atëherë Jehui iu përgjigj: "Ai më shpalli: «Zoti thotë: Të shuguroj mbret mbi Izraelin!»"

¹³Oficerët menjëherë morën mantelet e tyre dhe i shtrinë si qilim mbi sheshin e shkallës për nder të Jehuit. ♦♦♦

Pastaj urdhëruan që t'u binin brirëve sinjalizues dhe thirrën:

«Jehui është mbret!»

♦ Sipas traditës, profeti Jona. ♦♦ disa elemente të ushtrisë do të ishin në anën e Joramit.

♦♦♦ shenjë pranimi, besnikërie dhe premtimi për mbështetje.

Fundi i mbretërve Joram dhe Ahazja

¹⁴Jehui, biri i Jehoshafatit dhe nipi i Nimshiut, bëri menjëherë plane për ta rrëzuar nga fronti mbretin Joram. Jorami kishte luftuar me ushtrinë izraelite në qytetin Ramot të Gileadit kundër mbretit të Sirisë.

¹⁵Atje ishte plagosur dhe ishte detyruar të tërhiqej në Jizrëel për t'u shëruar. Jehui u tha oficerëve që ishin grumbulluar rreth tij në Ramot: «Në qoftë se jeni dakord, të mos lejojmë asnjë që të ikë nga Ramoti, sepse mund të shkojë në Jizrëel e t'i paralajmërojë njerëzit atje» ¹⁶Pastaj u nis i shoqëruar nga një grup karrocash dhe shkoi në Jizrëel. ♦ Atje nuk ndodhej vetëm mbreti i sëmurë Joram, por edhe Ahazja, mbreti i Judës. Ai kishte ardhur për t'i bërë vizitë Joramit.

¹⁷Kur rojtari mbi kullën e Jizrëelit pa kolonën e karrocave që po afrohej, njoftoi mbretin. Mbreti dha urdhër: «Dërgoni një kalorës që t'i dalë përpara; të pyesë nëse është gjithçka në rregull!» ¹⁸Kalorësi arriti pranë kolonës dhe i tha Jehuit: «Mbreti më dërgoi të të pyes nëse është gjithçka në rregull.» Jehui iu përgjigj: «Kjo nuk është puna jote! Futu edhe ti në kolonën tonë!» Rojtari raportoi se kalorësi e kishte arritur kolonën, por nuk ishte kthyer. ¹⁹Atëherë mbreti dërgoi një kalorës tjetër. Edhe ai i tha Jehuit: «Mbreti më dërgoi të të pyes nëse është gjithçka në rregull.» Jehui iu përgjigj: «Kjo nuk është puna jote! Futu edhe ti në kolonën tonë!» ²⁰Rojtari raportoi përsëri: «Kalorësi e ka arritur kolonën, por nuk po kthehet!» Dhe shtoi: «Udhëheqësi i kolonës po nget si i çmendur; ky është me siguri Jehui!»

²¹Jorami dha urdhër: «Më mbrehni karrocën!» Shërbëtorët mbrehën karrocën. Mbrehën edhe karrocën e

Ahazjës, dhe të dy mbretërit, Jorami i Izraelit dhe Ahazja i Judës, i dolën Jehuit përpara. E hasën në fushën e Navotit. ²²«A është gjithçka në rregull, Jehu?» – e pyeti Jorami. Jehui iu përgjigj: «Si mund të jetë gjithçka në rregull, kur nëna jote, Izobala, vrapon pas perëndive të huaja dhe bën magji?» ²³Atëherë mbreti Joram i thirri Ahazjës: «Tradhtil!» dhe ktheu karrocën, duke dashur të ikte. ²⁴Por Jehui tendosi harkun e tij, lëshoi një shigjetë dhe e qëlloi midis shpatullave, drejt në zemër. Jorami u shemb i vdekur në karrocën e tij. ²⁵Jehui i dha urdhër adjutantit të tij, Bitkarit: «Merre dhe hidhe në tokën e Navotit! A mban mend ç'fjalë i dërgoi Zoti Ahavit, atit të Joramit? Në atë kohë ne të dy shkonim pas mbretit. Zoti i dërgoi fjalë e i tha: ²⁶«Kam parë se si u vra dje Navoti dhe bijtë e tij. Këtu, në ngastrën e Navotit, do t'i laj hesapet me ty për këtë!» Prandaj merre dhe flake në ngastër; kështu do të realizohet ajo që ka thënë Zoti.» ²⁷Kur Ahazja nga Juda pa se çfarë ndodhi, iku drejt Bet-Ganit ♦♦ Jehui i rendi pas dhe u dha urdhër njerëzve të tij: «Vriteni edhe atë!» Dhe ata e qëlluan. Ahazja u plagos nga një shigjetë, kur karroca e tij po kalonte pranë vendit ku rruga drejt Gurit kthen për në drejtim të Jivlamit. I plagosur, ai arriti në Megido dhe atje vdiq. ²⁸Shërbëtorët e vunë në karrocë dhe e çuan në Jerusalem. Atje e varrosën pranë të parëve të tij në qytetin e Davidit. ²⁹Ahazja i Judës ishte bërë mbret në vitin e 11-të të mbretërimit të Joramit, birit të Ahavit.

♦ residenca jugore mbretërore në Megido. ♦♦ d.m.th. në drejtim të Samarisë. Vrasja e të dy mbretërve nga Jehui e shkeli aleancat tradicionale me Tirin dhe Judën. Meqenëse ishte tepër i dobët për të përballur presionin sirian që po shtohet, i bëri thirrje Asirisë nën udhëheqjen e Shalmanacarit. Por më 840, 848 dhe 845 Shalmanacarin e shpartalluan forcat siriane, dhe Hazaeli, sundimtar i ri i Sirisë, e sukmoi Izraelin (aliati e Asirisë) që kishte bërë rrezik nga prapa.

Fundi i Izobalës

³⁰Jehui u kthye në qytetin Jizreel dhe Izobala e mori vesh këtë. Ajo leu sytë, rregulloi flokët dhe doli te dritarja e pallatit. ³¹Ndërsa Jehui po kalonte nëpër portë, ajo i thirri: «Hë, ti mbretvrasës Zimri, po tani a është gjithçka në rregull?» ³²Jehui ngriti sytë nga dritarja dhe thirri: «Kush është në anën time?» Disa oborrtarë vështruan poshtë nga dritarja.

³³«Flakeni nga dritarja!» – u dha urdhër Jehui. Ata e kapën Izobalën dhe e hodhën nga dritarja. Jehui ngau kuajt dhe u largua duke kaluar me karrocë mbi trupin e saj. Gjaku i saj spërkati murin dhe kuajt.

³⁴Pastaj hyri në pallat dhe u ul për të ngrënë e për të pirë. Shërbëtorëve u dha urdhër: «Kujdesuni për Izobalën, këtë grua që e ka mallkuar Zoti, dhe varroseni! Megjithatë, ajo është bijë mbreti!» ³⁵Por njerëzit që do ta varrosnin, gjetën vetëm kafkën, këmbët dhe duart. ³⁶Ata i raportuan Jehuit, dhe ky tha: «U realizua ajo që shpalli Zoti nëpërmjet shërbëtorit të tij, Elijës nga Tishbeja: «Mishin e Izobalës do ta hanë qentë mbi arat e Jizreelit, ³⁷kufoma e saj të përdoret si pleh për arat, askush nuk do të mund të thotë: kjo është Izobala.»»

Jehui shfaros familjen e Ahavit

10Në Shomron kishte 70 bij dhe nipër të Ahavit. Jehui u dërgoi letra njerëzve me influencë në qytet; të autorizuarve të mbretit në Jizreel, kryetarëve ushtarakë të qytetit dhe edukatorëve të bijve të Ahavit. Në këto letra thuhej:

²«Tek ju janë bijtë dhe nipërit e Ahavit, ju keni në dispozicion kuaj dhe karroca; qyteti juaj është i fortifikuar mirë dhe ju keni mjaft armë. ³Prandaj zgjidhni më të aftin prej pasardhësve të Ahavit, emërojeni mbret në vendin e të atit, dhe luftoni për atë dhe për familjen e tij!»

⁴Por njerëzve u kishte hyrë lepuri në bark. Ata i thanë njëri-tjetrit: «Jehui i ka mundur të dy mbretërit. A mund t'i rezistojmë ne atij?» ⁵Prandaj komandanti i pallatit, komandanti mbretëror i qytetit, kryetari i qytetit dhe edukatorët i dërguan fjalë Jehuit: «Ne jemi shërbëtorët e tu. Do të zbatojmë vetëm atë që na urdhëron ti dhe këtu nuk do të bëjmë asnjë tjetër mbret. Bëj atë që mendon se është e drejtë.»

⁶Atëherë Jehui u drejtoi një letër tjetër. Në të thuhej: «Në qoftë se jeni në anën time dhe jeni gati të zbatoni urdhrin tim, ejani nesër në këtë kohë në Jizreel dhe sillni me vete kokat e bijve dhe të nipërve të Ahavit!» (Shtatëdhjetë bijtë dhe nipërit e Ahavit i edukonin qytetarët më të nderuar të Shomronit). ⁷Pas kësaj letre, njerëzit me influencë në Shomron urdhëruan që të vriteshin shtatëdhjetë bijtë dhe nipërit e Ahavit, kokat e tyre t'i vinin në shporta dhe t'i çonin në Jizreel.

⁸Kur i thanë Jehuit që kokat e bijve dhe të nipërve të Ahavit i kishin sjellë në Jizreel, ai urdhëroi t'i vinin në dy grumbuj para portës së qytetit dhe t'i linin atje deri në mëngjes. ⁹Të nesërmen në mëngjes u paraqit vetë para portës së qytetit dhe u tha njerëzve që qëndronin aty: «Sidoqoftë, ju të gjithë jeni njerëz besnikë ndaj Zotit! Siç e dini, unë kam thurur një komplot kundër mbretit dhe e kam vvarë. Po kush i ka sjellë këto këtu? ¹⁰Nëpërmjet këtyre mund ta shihni se asnjë nga kërcënimet që ka bërë Zoti kundër familjes së Ahavit, nuk ka mbetur pa u realizuar. Zoti ka bërë tamam atë që shpalli nëpërmjet shërbëtorit të vet, Elijës.»

¹¹Pastaj Jehui urdhëroi që të vriteshin, gjithashtu, të gjithë pjesëtarët e familjes së Ahavit që ishin në Jizreel, si dhe të gjithë nëpunësit e lartë, këshilltarët dhe priftërinjtë e mbretit.

¹²Pastaj Jehui u nis për në Shomron. Pranë Bet-Eked-Roimit ¹³takoi disa njerëz kushërinj të mbretit Ahazja të Judës. Ai i pyeti: «Kush jeni ju?» Ata iu përgjigjën: «Ne jemi kushërinj të mbretit Ahazja dhe po shkojmë në Jizrëel për të vizituar familjen mbretërore, veçanërisht bijtë e mbretit dhe të mbretëreshës.»

¹⁴Jehui u dha urdhër njerëzve të tij: «Kapini rob!» Ata i kapën dhe i vranë pranë sternës së Bet-Ekedit. Ishin 42 burra; asnjëri prej tyre nuk shpëtoi gjallë.

¹⁵Kur shkoi më tutje, drejt Shomronit, Jehui i doli përpara Jonadavi, biri i Rekavit. Jehui e përshëndeti dhe e pyeti: «A mund të mbështetem unë tek ti, ashtu siç mund të mbështetesh edhe ti tek unë?» Jonadavi iu përgjigj: «Po» «Atëherë ma jep dorën» – i tha Jehui. Jonadavi i dha dorën Jehuit. Pastaj Jehui e ftoi të hipte në karrocën e tij ¹⁶dhe i tha: «Eja me mua dhe do të bindesh vetë se sa e mbroj Zotin!» Jonadavi shkoi me të.

¹⁷Me të arritur në Shomron, Jehui i vrau të gjithë ata që kishin mbetur nga familja e Ahavit. Ai e shfarosi plotësisht familjen e tij. Kështu u realizua ajo që kishte shpallur Zoti nëpërmjet Elijes.

Jehui shfaros adhuruesit e Baalit

¹⁸Pastaj Jehui mblodhi popullin e Shomronit dhe shpalli: «Ahavi e nderonte shumë më pak Baalin. Unë do ta nderoj shumë më tepër se ai!» ¹⁹Prandaj, lajmëroni të mblidhen të gjithë profetët e Baalit, të gjithë priftërinjtë e tij dhe të gjithë ata që e nderojnë! Askush të mos mungojë, sepse do të organizoj një gosti të madhe flijimi për nder të Baalit. Kush nuk vjen, do të dënohet me vdekje!» Në të vërtetë, Jehui donte t'i vriste të gjithë adhuruesit e Baalit. ²⁰Prandaj dha urdhër të shpallnin një festë solemne për nder të Baalit. ²¹Dërgoi lajmëtarë nëpër gjithë territorin e Izraelit, dhe adhuruesit e Baalit u mblodhën të gjithë në Shomron. Nuk mbeti njeri pa iu përgjigjur thirrjes. Oborri i tempullit të Baalit ishte mbushur plot e përplot me njerëz.

²²Jehui i dha urdhër njeriut që përgjigjej për rrobat e shenjta: «Jepi secilit prej adhuruesve të Baalit një rrobë feste!» Kur u zbatua urdhri i tij, ²³ai hyri në tempull bashkë me Jonadavin, birin e Rekavit, dhe u thirri adhuruesve të Baalit: «Shikoni rreth e rrotull dhe kujdesuni që këtu të jenë të pranishëm vetëm adhuruesit e Baalit! Këtu nuk ka vend për adhuruesit e Zotit!»

²⁴Pastaj Jehui dhe Jonadavi iu afruan altarit për t'i kushtuar Baalit fljime për kushtimi dhe miqësie. Por Jehui kishte vendosur jashtë zonës së tempullit tetëdhjetë veta dhe u kishte dhënë urdhër: «Kush prej jush lejon të ikë qoftë edhe një adhurues i Baalit, do ta paguajë me kokë!» ²⁵Pasi u kushtuan flijimet, Jehui i dha urdhër rojës së tij personale dhe oficerëve: «Hyni! Vritini të gjithë!» Ata i vranë të gjithë adhuruesit e Baalit dhe i nxorën kufomat jashtë. Pastaj hynë në pjesën e brendshme të tempullit të Baalit, ²⁶nxorën shtyllat e shuguruara (për ritin e pjellorisë) dhe i dogjën. ²⁷Gurin që ishte ngritur për nder të Baalit, e copëtuan. Në fund, shembën gjithë ndërtesën e tempullit. Sot ky vend përdoret si nevojtoje publike.

Vërejtjet e fundit për Jehuin dhe mbretërimin e tij

²⁸Kështu, Jehui i dha fund adhurimit të Baalit në Izrael. ²⁹Por ai nuk arriti të shkëputej nga idhujtaria, në të cilën Ja ravami e kishte shtyrë Izraelin. Megjithatë, shtatoret e arta të demave në Bet-El dhe në Dan, mbetën të paprekura.

³⁰Zoti i tha Jehuit: «Ti ke bërë atë që është e drejtë sipas mendjes sime; gjithçka që kisha ndër mend t'i bëja familjes së Ahavit, e ke zbatuar. Për këtë pasardhësit e tu do të jenë mbretër të Izraelit deri në brezin e katërt!» ³¹Por Jehui nuk e zbatoi me gjithë zemër Ligjin e Zotit, Perëndisë së Izraelit. Ai nuk u nda dot nga idhujtaria, nga kjo rrugë e gabuar, në të cilën Jaravami kishte shtyrë izraelitët.

³²Në kohën e mbretërimit të Jehuit, Zoti filloi ta zvogëlonte territorin e Izraelit: ♦ mbreti Hazael i Sirisë pushtoi gjithë territorin ³³në lindje të Jordanit, nga qyteti Aroer, që gjendet pranë Arnonit, deri lart në malësinë e Gileadit, duke përfshirë edhe krahinën e Bashanit, d.m.th. territoret fisnore të Gadit, Ruvenit dhe Mënashaut Lindor.

³⁴Gjithçka tjetër për Jehuin, për veprat ♦♦ dhe sukseset e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit. ³⁵Kur vdiq, u varros në Shomron. Fronin e trashëgoi i biri, Joashi. ³⁶Jehui mbretëroi 28 vjet në Izrael. Selia e tij ishte Shomroni.

♦ Duke shfrytëzuar lehtësimin e presionit asirian në këtë krahinë. Kjo shënonte mosmiratimin e Zotit për shkak të zellit të pa vend të Jehuit. Këtë e vërteton edhe profeti Hosheja. ♦♦ duke përfshirë edhe nënshtrimin e tij ndaj perandorit asirian Shalmanezert III më 841, siç regjistrohet në mbishkrimin e shtyllës së zbuluar nga arkeologët. Në të vërtetë të gjithë mbretërit e Izraelit të asaj kohe ishin vasalët e Asirisë dhe detyroheshin t'i paguanin haraç.

Atalia përpiket të shfarosë dinastinë e Davidit

(2 Kr. 22,10-23.15)

11 Kur Atalia, nëna e Ahazjës, mori vesh se i biri kishte vdekur, dha urdhër që të vriteshin të gjithë anëtarët e familjes mbretërore. ²Por Josheva, bija e mbretit Jehoram dhe motra e Ahazjës, mori fshehtëzi djalin e vogël të Ahazjës dhe e fshehu bashkë me tajën e tij në një dhomë të Tempullit ku

ruheshin shtretërit. Kështu nuk e vranë bashkë me të tjerët. ³Gjatë shtatë viteve që mbretëroi Atalia, Josheva e mbajti atë të fshehur në zonën e Tempullit.

Kryengritja kundër Atalisë

⁴Vitin e shtatë, prifti Jehojada, thirri në Tempull oficerët e rojës mbretërore dhe oficerët e rojës së pallatit. Atje bëri marrëveshje me ta. I vuri që të betoheshin për besnikërinë e tyre dhe u tregoi birin e mbretit.

⁵Pastaj u dha udhëzimet që vijojnë: «Një e treta e njerëzve tuaj, që të shtunën tjetër janë në shërbim, të ruajnë pallatin e mbretit, ⁶një e treta portën Zur dhe e treta tjetër portën prapa shtëpisë së rojës së pallatit. Me këto tre grupe duhet të mos lejoni askënd që të futet në zonën e Tempullit. ⁷Ndërsa dy repartet e njerëzve tuaj, që të shtunën do të lënë shërbimin, duhet të qëndrojnë në zonën e Tempullit për të mbrojtur mbretin. ⁸Me armët në duar, ata duhet ta rrethojnë atë dhe ta shoqërojnë kudo që të shkojë. Kush do të mundohet të futet brenda këtij rrethi, do të vritet!»

⁹Oficerët i zbatuan me përpikëri udhëzimet e Jehoadës. Secili mblodhi njerëzit e tij, ata që e fillonin shërbimin e tyre të shtunën dhe ata që e dorëzonin. Ata u paraqitën tek Jehojada bashkë me ushtarët.

¹⁰Ai u dorëzoi oficerëve heshtat dhe mburojat që rridhnin që nga koha e mbretit David dhe që ruheshin në Tempull. ¹¹Secili mori në dorë armën e tij, pastaj u vendosën para Tempullit, në gjysmë rrethi, nga skaji jugor nëpër altarën e flijimeve të përkushtimit gjer në skajin verior, për ta ruajtur mbretin nga të gjitha anët.

¹²Pastaj Jehojada e nxori birin e mbretit për ta kurorëzuar. Ai i vuri kurorën në kokë dhe i dorëzoi dokumentin e kurorëzimit. Pastaj e shuguroi me vaj dhe të gjithë duartrokitën e thirrën: «Rroftë mbreti!»

¹³Kur i dëgjoi brohoritjet e rojës së pallatit dhe të popullit, Atalia shkoi tek turma në Tempullin e Zotit.

¹⁴Atje pa mbretin e porsakurorëzuar duke qëndruar në vendin ku, sipas zakonisht të vjetër, duhej të qëndronte mbreti. Ai ishte rrethuar nga oficerët dhe borizanët. Burrat e Judës brohoritnin dhe u binin trumbetave. Atëherë Atalia grisi rrobën që kishte veshur, e thirri: «Tradhti! Tradhti!»

¹⁵Por prifti Jehojada nuk donte që ta vritnin në zonën e Tempullit. Prandaj u dha urdhër oficerëve të rojës personale të mbretit: «Kalojeni përmes radhëve të njerëzve tuaj! Kush i shkon pas, do të vritet!» ¹⁶Ata e kapën Atalinë dhe e çuan në pallatin mbretëror nga dera e kuajve. Atje e ekzekutuan.

Reformat e Jehoadës

(2 Kr. 23.16-21)

¹⁷Jehojada urdhëroi që mbreti dhe populli të bënin besëlidhje me Zotin. Sipas besëlidhjes, ata morën përsipër që të vepronin si popull i Zotit, ashtu siç ishin në të vërtetë. Gjithashtu, Jehojada urdhëroi që mbreti dhe populli të lidhnin marrëveshje me njëri-tjetrin. ¹⁸Pastaj i gjithë populli shkoi te tempulli i Baalit dhe e rrënoi. Ata shembën altarët dhe shtatoret idhujtare dhe e vranë Matanin, priftin e Baalit, para altarëve.

Pasi Jehojada caktoi rojtarë për mbrojtjen e Tempullit, ¹⁹mori oficerët, njerëzit e rojës personale të mbretit, rojën e pallatit dhe burrat e Judës për ta përcjellë mbretin, kur të zbriste nga Tempulli në pallat duke kaluar nëpër portën e rojës së pallatit. Atje mbreti u ul në fronin e tij. ²⁰I gjithë populli në vend u gëzua. Edhe qyteti u qetësua, pas ekzekutimit të Atalisë.

Për Jehoashin, mbretin e Judës

(2 Kr. 24,1-16)

12¹⁻²Vitin e shtatë të mbretërimit të Jehuit, mbretit të Izraelit, Jehoashi u bë mbret i Judës. Atëherë ishte shtatë vjeç dhe mbretëroi 40 vjet në Jerusalemin. Nëna e tij quhej Civja dhe rridhte nga Beersheva. ³Gjatë jetës së tij, Jehoashi bëri atë që i pëlqeu Zotit, sa kohë që e udhëzoi mirë prifti Jehojada. ⁴Por vendet e flijimeve nuk i prishi dhe populli i kushtoi atje flijimet e tij.

Jehoashi siguron rikthimin e Tempullit

⁵Jehoashi u dha priftërinjve udhëzimet që vijojnë: «Të gjitha paratë që sillen në Tempull si kontribut kushtuar Zotit – si pagesat e detyrueshme, ashtu edhe dhuratat e lira, – ⁶arkëtarët duhet t'ju dorëzojnë juve. Ju duhet t'i përdorni këto para për të riparuar pjesët e dëmtuara të Tempullit!»♦

⁷Por në vitin e 23-të të mbretërimit të Jehoashit, priftërinjtë nuk i kishin riparuar ende këto pjesë. ⁸Atëherë mbreti thirri priftin Jehojada dhe priftërinjtë e tjerë dhe i pyeti: «Përse nuk e keni riparuar akoma Tempullin? Që tani arkëtarët nuk do t'ju dorëzojnë më juve paratë, sepse, siç duket, nuk i përdorni për riparimin e Tempullit!» ⁹Priftërinjtë ranë dakord: paratë që populli i sillte në Tempull, nuk duhej t'u dorëzoheshin më atyre, sepse ata nuk përgjigjeshin më për riparimin e Tempullit.

¹⁰Prifti Jehojada urdhëroi që të bënin një arkë dhe t'i hapnin një vrimë. Ai e vendosi atë drejt pranë altarit, në anën e djathtë të hyrjes së Tempullit. Në këtë arkë, priftërinjtë që kontrollnin portat e Tempullit, futnin të gjitha paratë që silleshin në Tempull. ¹¹⁻¹²Kur arka mbushej plot, thërritnin protokollistin e shtetit dhe kryepriftin. Në prani të tyre, paratë i fustnin në trasta, i peshonin dhe i regjistronin, pastaj ua dorëzonin mjeshtrëve që ishin ngarkuar me riparimin e Tempullit. Ata paguanin me to zdrukthetarët dhe ndërtuesit,

¹³muratorët dhe gurgdhendësit; blinin drurët, gurët dhe gjithçka tjetër që u nevojitej për riparimin e

Tempullit. ¹⁴Këto para nuk i përdornin për prodhimin e sendeve të Tempullit, për sahanët e argjendtë, thikat, kupat, trumbetat ose për sendet e tjera prej ari ose argjendi të Tempullit, ¹⁵por ua dorëzonin mjeshtrëve që ishin ngarkuar me riparimin e Tempullit. ¹⁶Këtyre njerëzve nuk u kërkohet llogari për përdorimin e parave; gjithçka u lihej në mirëbesim.

¹⁷Por, paratë që paguheshin për flijimet e dëmshtëpërblimit dhe të pajtimit, nuk i përdornin për riparimin e Tempullit. Ato u takonin priftërinjve.

♦ [bijtë e Atalisë e kishin përdorur për adhurimin e Baalit.](#)

Jehoashi e ruan Jerusalem nga sulmi i sirianëve

¹⁸Atëherë Hazaeli, mbreti i Sirisë, sulmoi qytetin Gat dhe e pushtoi. Pastaj u përgatit të sulmonte Jerusalem. ♦ ¹⁹Atëherë mbreti Jehoash mori të gjitha dhuratat që mbretërit Jehoshafat, Jehoram dhe Ahazja i kishin kushtuar Zotit, dhuratat që i kishte kushtuar ai vetë, si dhe gjithë arin që ndodhej në thesarin e Tempullit dhe në pallatin mbretëror. Ai urdhëroi që të gjitha këto, t'ia çonin dhuratë mbretit Hazael. Atëherë Hazaeli hoqi dorë nga planet e tij për të sulmuar Jerusalem.

♦ [si ndëshkim për rrënimin e mbretit në paganizëm. Hazaeli që kishte përshkuar Izraelin e dobësuar për të sulmuar Judën, donte të siguronte frontin e tij jugor para se të përballonte me Asirinë.](#)

Fundi i Jehoashit

²⁰Gjithçka tjetër për Jehoashin dhe veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ²¹–²²Në fund Jehoashi u bë viktimë e një komploti ♦ të oborrarëve të tij. Dy prej tyre, Jozakari, biri i Shimatit, dhe Jehoavadi, biri i Shomerit, e vranë në Bet-Millo, atje ku zbret rruga për në Silla. Jehoashi u varros pranë të parëve të tij në qytetin e Davidit. Në vend të tij, u emërua mbret i biri, Amacja.

♦ [do të jetë për t'u hakmarrë për vrasjen e birit të Jehojadës sepse ky e kishte kritikuar mbretin.](#)

Për Jehoahazin, mbretin e Izraelit

13 Vitin e 23-të të mbretërimit të Jehoashit, mbretit të Judës, Jehoahazi, biri i Jehuit, u bë mbret i Izraelit dhe mbretëroi 17 vjet në Shomron. ²Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit. Vazhdoi idhujtarinë, ♦ në të cilën i kishte shtyrë izraelitët Jaravami. ³Atëherë e goditi zemërimi i Zotit. Gjatë mbretërimit të Jehoahazit, Zoti bëri që ai të binte herë pas here nën pushtetin e mbretit të Sirisë, Hazaelit, dhe birit të tij, Ben-Hadadit III. ⁴Por Jehoahazi e thirri Zotin për ndihmë. Zoti e dëgjoi, sepse pa që mbreti sirian i shtypte mizorisht izraelitët. ⁵Zoti u dërgoi izraelitëve një shpëtimtar, ♦♦ që ata të çliroheshin nga pushteti i sirianëve dhe të mund të jetonin në paqe nën tendat e tyre si më parë. ⁶Por ata vazhdonin të jepeshin pas idhujtarisë, në të cilën i kishte shtyrë familja e Jaravamit, dhe nuk pranonin të hiqnin dorë prej saj. Nuk e larguan as shtatoren e perëndeshës Ashera.

⁷Në fund, ushtria e mbretit Jehoahaz përbëhej vetëm nga 10 karroca, 50 luftëtarë karrocash dhe 10.000 këmbësorë, sepse mbreti i Sirisë e kishte asgjësuar atë plotësisht dhe e kishte shkelur si pluhurin në rrugë.

⁸Gjithçka tjetër për Jehoahazin, për veprat dhe sukseset e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit. ⁹Kur vdiq, u varros në Shomron. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Joashi.

♦ [Aludim për shenjtëroret idhujtare në Bet-El dhe Dan. ♦♦ do të jetë aludim për Adad-Nirarin III, perandorin asirian që kishte nënshtuar Sirinë më 802 dhe 796.](#)

Për Joashin, mbretin e Izraelit

¹⁰Vitin e 37-të të mbretërimit të Jehoashit, mbretit të Judës, Joashi, biri i Jehoahazit, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi 16 vjet në Shomron. ¹¹Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe ndoqi shembullin e keq të Jaravamit që i kishte shtyrë izraelitët në idhujtari.

¹²Gjithçka tjetër për Joashin, për veprat dhe sukseset e tij – edhe për luftën kundër Amacjës, mbretit të Judës – mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit. ¹³Kur vdiq Joashi, pushtetin e mori Jaravami II. Joashi u varros në Shomron pranë mbretërve të Izraelit.

Elisha e parashikon fitoren mbi sirianët

¹⁴Elisha ishte i sëmurë rëndë dhe dukej që ishte në prag të vdekjes. Kur e mori vesh këtë Joashi, mbreti i Izraelit, shkoi tek ai dhe i tha duke qarë: «O ati im, o ati im! Ti je mbrojtës i fuqishëm i Izraelit!»

¹⁵Elisha i dha urdhër: «Merr një hark dhe disa shigjeta!» Mbreti i mori. ¹⁶–¹⁷Elisha vazhdoi: «Hap dritaren nga lindja dhe tendose harkun!» Elisha i vuri duart e veta mbi duart e mbretit dhe i tha: «Qëlllo!» Mbreti e lëshoi shigjetën dhe Elisha tha: «Ti je shigjeta e Zotit nëpërmjet së cilës Ai do të korrë fitoren mbi sirianët!»

Ti do të luftosh kundër sirianëve derisa do t'u shkaktosh disfatë të rëndë në Afek.»

¹⁸Pastaj Elisha i dha urdhër mbretit: «Merri në duar shigjetat e tjera dhe godit me to tokën!» Mbreti bëri ashtu tri herë dhe ndaloi. ¹⁹Atëherë Elisha u zemërua dhe thirri: «Duhet të kishe goditur pesë, gjashtë herë, atëherë do t'i kishe asgjësuar plotësisht sirianët! Tani do t'u shkaktosh disfatë vetëm tri herë.»

²⁰Elisha vdiq dhe e varrosën në një varr të hapur në shkëmb.

Pas një viti, në pranverë, vendin filluan ta sulmonin banda kusarësh nga Moavi dhe njerëzit ishin të pasigurt. ²¹Një bandë e tillë u shfaq njëherë, pikërisht kur njerëzit ishin mbledhur për të varrosur dikë. Nga frika, njerëzit e hodhën të vdekurin në varrin e Elishës dhe morën arratinë. Por, sapo preku eshtrat e Elishës i vdekuri, u kthye në jetë dhe u ngrit në këmbë.

Plotësimi i fjalëve të fundit të Elishës

²²Gjatë kohës që mbretëronte Jehoahazi, Izraeli kishte qenë i shtypur nga mbreti Hazael. ²³Por Zoti u tregoi izraelitëve dashuri dhe mëshirë. Ai i ndihmoi, sepse kishte bërë besëlidhje me Avrahamin, Izakun dhe Jakovin, dhe nuk donte t'i shfaroste. Nuk i kishte dërguar ende në mërgim.

²⁴Kur vdiq Hazaeli, i biri, Ben-Hadadi III, u bë mbret i Sirisë. ²⁵Joashi, biri i mbretit Jehoahaz, arriti t'ia rrëmbente përsëri Ben-Hadadit qytetet që i ati, Jehoahazi, kishte humbur në luftë me Hazaelin. Joashi e mundi tri herë Ben-Hadadin dhe ia rimori qytetet.

Për Amacjën, mbretin e Judës

(2 Kr. 25,1-24)

14 Vitin e dytë të mbretërimit të Joashit, mbretit të Izraelit, birit të Jehoahazit, Amacja u bë mbret i Judës si pasardhës i të atit, Jehoashit. ²Ai ishte 25 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 29 vjet në Jerusalem. ♦ E ëma quhej Joadana dhe rridhte nga Jerusalemi. ³Amacja ndoqi shembullin e të atit, Jehoashit, dhe bëri atë që i pëlqeu Zotit. Megjithatë, nuk mund të krahasohet me të parin e tij, Davidin. ⁴Ai nuk i prishi vendet e flijimit në gjithë vendin dhe populli i kushtoi flijimet e veta në to. ⁵Pasi kishte forcuar pushtetin, Amacja urdhëroi që oborrtarët që kishin vrarë të atin, Jehoashin, të vriteshin. ⁶Por bijtë e tyre i kurseu, sepse në librin e Ligjit të Zotit është shkruar: «Etërit nuk duhet të vdesin për mëkatet e bijve të tyre, as bijtë për mëkatet e etërve të tyre; secili duhet dënuar për mëkatin e vet.»

⁷Amacja i mundi edomasit që kishin marshuar kundër tij në Luginën e Kripës me një ushtri prej 10.000 vetash. Ai pushtoi edhe qytetin Sela dhe i vuri emrin Jokteel. Qyteti e ruan këtë emër sot e kësaj dite.

♦ Kjo shënon kulmin e lulëzimit në mbretërinë veriore. Siria ishte dobësuar nga sulmet asiriane (më 773 dhe 720), dhe kjo kishte shkaktuar kushte të favorshme për Jaravamin II.

Disfata e Amacjës në luftë kundër Joashit, mbretit të Izraelit

⁸Pastaj Amacja dërgoi lajmëtarë te Joashi i Izraelit, biri i Jehoahazit dhe nipi i Jehuit, për t'i thënë: «Të bëj thirrje, që të ndeshemi në luftë me njëri-tjetrin, për të parë se cili është më i fortë!» ⁹Mbreti Joash iu përgjigj: «Driza në Liban i tha Cedrit: «Jepi birit tim bijën tënde për grua!» Por kafshët e egra kaluan mbi drizë dhe e shkelën atë me këmbë. ¹⁰Fitorja jote mbi edomasit të ka rënë në kokë. Kënaqu me lavdinë tënde dhe qëndro në shtëpi! Ndryshe, do të biesh në fatkeqësi dhe do të marrësh me vete mbarë Izraelin!»

¹¹Por Amacja nuk e dëgjoi.

Mbreti Joash marshoi kundër tij. Pranë Bet-Shemeshit, ♦ në krahinën e Judës, ushtria e tij u ndesh me atë të mbretit Amacja. ¹²Njerëzit e Judës u mundën dhe ikën në shtëpi. ¹³Amacja u zu rob. Joashi shkoi në Jerusalem dhe urdhëroi që ta rrëzonin murin e qytetit me një gjatësi prej 200 metrash, nga porta e Efraimit deri në portën e qoshes. ¹⁴Ai mori me vete gjithë arin, argjendin dhe të gjitha sendet me vlerë që ishin në Tempull dhe në thesarin e pallatit mbretëror. Përveç kësaj, mori peng disa njerëz dhe i shpuri në Shomron. ♦♦

♦ qytet kufitar i fortifikuar. ♦♦ duke përfshirë edhe nëpunësit e Tempullit, dhe kjo do të furnizojë sfondin e psalmistit të mërguar te Ps 42-43.

Vdekja e Joashit, mbretit të Izraelit. Pasardhësit e Joashit.

¹⁵Gjithçka tjetër për Joashin, për veprat dhe sukseset e tij – edhe për luftën kundër Amacjës, mbretit të Judës – mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ¹⁶Kur vdiq, Joashin e varrosën në Shomron, pranë mbretërve të Izraelit. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Jaravami II.

Fundi i Amacjës. Uzija (Azarja) bëhet mbret i Judës

(2 Kr. 25,25-28)

¹⁷Amacja, mbreti i Judës, jetoi 15 vjet më shumë se Joashi i Izraelit. ¹⁸Gjithçka tjetër për Amacjën, mund

të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ¹⁹Në Jerusalem thurën një komplot kundër tij. Amacja iku në Lakish, por komplotuesit i dërguan pas njerëz, të cilët e vranë. ²⁰E kthyen në Jerusalem me një karrocë me kuaj dhe e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e Davidit.

²¹Njerëzit e Judës e bënë mbret Uzijën, si pasardhës të të atit, Amacjës. Atëherë ai ishte 16 vjeç.

²²Menjëherë pas vdekjes së të atit, ai rimori qytetin Elat ♦ dhe e fortifikoi.

♦ porta që hapte tregti me botën arabe.

Për Jaravamin II, mbretin e Izraelit

²³Vitin 15-të të mbretërimit të Amacjës, mbretit të Judës, Jaravami II, biri i Joashit, mbretit të Izraelit, u bë mbret në Shomron. Ai mbretëroi 41 vjet ²⁴dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, njëlloj si Jaravami I, biri i Nevatit, i cili i kishte shtyrë izraelitët në idhujtari. ²⁵Por ai arriti ta rimerrte gjithë territorin që i takonte dikur Izraelit, nga Levo-Hamati deri në Detin e Vdekur.

Kështu u plotësua ajo që kishte premtuar Zoti, Perëndia e Izraelit, nëpërmjet shërbëtorit të tij, profetit Jona, birin të Amitait nga Gat-Heferi. ²⁶Zoti e kishte parë se izraelitët ishin të varfër, sepse ata gati po mbaronin të gjithë dhe nuk po u vinte askush në ndihmë.

²⁷Zoti nuk kishte vendosur ende që t'i rrëronte izraelitët, prandaj nëpërmjet Jaravamit II, birin të Joashit, i ndihmoi përsëri ata.

²⁸Gjithçka tjetër për Jaravamin II, për veprat dhe sukseset e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit. Atje tregohet edhe se si ai rimori dhe bashkoi me Izraelin territoret e Damaskut dhe të Hamatit, që dikur i takonin perandorisë së Davidit.

²⁹Kur vdiq, Jaravamin II e varrosën pranë mbretërve të Izraelit. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Zakaria.

Për Uzijën, mbretin e Judës

(2 Kr. 26,1-23)

15 Vitin e 27-të të mbretërimit të Jaravamit, mbretit të Izraelit, Uzija, biri i Amacjës, u bë mbret i Judës. ²Kur hipi në fron, ishte 16 vjeç, dhe mbretëroi 52 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Jeholia dhe rridhte nga Jerusalem. ³Uzija ndoqi shembullin e të atit, Amacjës, dhe bëri atë që i pëlqeu Zotit, ⁴por nuk i prishi vendet e flijimit dhe populli i kushtoi flijimet e veta në to.

⁵Zoti bëri që Uzijën ta zinte lebra. Derisa vdiq, mbreti mbeti i lebrosur dhe ishte i detyruar të banonte në një shtëpi të veçuar. I biri, Jotami, u emërua kryetar i pallatit mbretëror dhe kishte për detyrë të drejtonte mbretërinë.

⁶Gjithçka tjetër për Uzijën dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ⁷Kur vdiq, Uzijën e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e Davidit. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Jotami.

Për Zëharjën, mbretin e Izraelit

⁸Vitin e 38-të të mbretërimit të Uzijës, mbretit të Judës, Zëharja, biri i Jaravamit II, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi vetëm gjashtë muaj në Shomron ⁹dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit. Ashtu si paraardhësit e tij, u dha pas idhujtarisë, në të cilën Jaravami I, biri i Nevatit, i kishte shtyrë izraelitët. ¹⁰Shallumi, biri i Javeshit, thuri një komplot kundër tij dhe e vrau në Jivlam. Po ai trashëgoi fronin e tij.

¹¹Gjithçka tjetër për Zëharjën dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit.

¹²Te Zëharja nuk kishte më vlerë premtimi që i kishte bërë Zoti Jehuit. Zoti i kishte premtuar:

«Pasardhësit e tu do të jenë mbretër të Izraelit gjer në brezin e katërt.»

Për Shallumin, mbretin e Izraelit

¹³Vitin e 39-të të sundimit të mbretit Uzija të Judës, Shallumi, biri i Javeshit, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi vetëm një muaj në Shomron. ¹⁴Mënahemi, biri i Gadit, hyri në Shomron nga qyteti Tirca, vrau Shallumin dhe trashëgoi fronin e tij.

¹⁵Gjithçka tjetër për Shallumin dhe për komplotin që kishte thurur ai, mund të lexohet në analet zyrtare të Izraelit.

¹⁶Qyteti Tapuah nuk donte t'ia hapte dyert Mënahemit. ♦ Atëherë ai marshoi nga Tirca, e mori me forcë Tapuahun dhe i vrau të gjithë banorët në qytet dhe në rrethinën e tij. Mënahemi urdhëroi që t'ua çanin barkun të gjitha grave.

♦ për ta pranuar si mbret.

Për Mënahemin, mbretin e Izraelit

¹⁷Vitin e 39-të të mbretërimit të Uzijës, mbretit të Judës, Mënahemi, biri i Gadit, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi 10 vjet në Shomron. ¹⁸Bëri vazhdimisht atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe vazhdoi idhujtarinë, në të cilën Jaravami, biri i Nevatit, i kishte shtyrë izraelitët.

¹⁹Kur perandori asirian, Tiglat-Pilezeri, marshoi kundër Izraelit, Mënahemi i dërgoi 30 tonë monedha argjendi. Me këtë, ai i kërkoi Tiglat-Pilezerit që ta njihje si mbret të Izraelit dhe ta përkrahte. ²⁰Argjendin e mblodhi duke u kërkuar të gjithë pronarëve ♦ një kontribut prej 50 monedhash argjendi. Si pasojë, perandori asirian e la Izraelin të qetë dhe u kthye në vendin e tij. ²¹Gjithçka tjetër për Mënahemin dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit. ²²Pasi vdiq, fronin e tij e trashëgoi i biri, Pekahja.

♦ disa 60.000 veta.

Për Pekahjën, mbretin e Izraelit

²³Vitin e 50-të të mbretërimit të Uzijës, mbretit të Judës, Pekahja, biri i Mënahemit, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi dy vjet në Shomron ²⁴dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe vazhdoi idhujtarinë, në të cilën Jaravami, biri i Ne vatit, i kishte shtyrë izraelitët.

²⁵Adjutanti i tij, Pekahu, ♦ biri i Remaljës, thuri një komplot kundër tij. I përkrahur nga 50 veta prej Gileadit, ai e vrau mbretin në kullën e brendshme të pallatit mbretëror në Shomron. Edhe Argovi dhe Arjeu u bënë viktime të grushtit të shtetit. Kështu, Pekahu u bë pasardhës i Pekahjës.

²⁶Gjithçka tjetër për Pekahjën dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit.

♦ Kjo shënon fundin e politikës pro-asiriane të Mënahemit. Për këtë arsye Asiria pushtoi Gazën për të penguar ndihmën e mundshme nga Egjipti. Gjithashtu pushtoi qytetet e shënuara më pas për të penguar ndihmën e mundshme nga Siria (Aram). Kështu Izraeli ishte i rrethuar.

Për Pekahun, mbretin e Izraelit

²⁷Vitin e 52-të të mbretërimit të Uzijës, mbretit të Judës, Pekahu, biri i Remaljës, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi 20 vjet në Shomron ²⁸dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe e vazhdoi idhujtarinë, drejt së cilës i kishte çuar izraelitët Jaravami, biri i Nevatit.

²⁹Gjatë mbretërimit të Pekahut, perandori asirian Tiglat-Pilezer sulmoi Izraelin. Ai pushtoi qytetet Ijon, Avel-Bet-Maaha, Janoah, Kedesh dhe Hacor, si dhe krahinat e Gileadit dhe të Galileesë, duke përfshirë gjithë territorin e fisit të Naftaliut. Banorët i dërgoi në Asiri. ♦

³⁰Vitin e 20-të të mbretërimit të Jotamit, mbretit të Judës, Hoshea, biri i Elait, kurdisi një komplot kundër Pekahut, e vrau dhe u bë mbret në vend të tij.

³¹Gjithçka tjetër për Pekahun dhe veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Izraelit.

♦ Më 734 p.e.s perandori pushtoi Gileadin dhe Galilenë duke lënë pas vetes zjarr dhe shkatërrim. Politika e tij e re shënonte deportim në vend të masakrimit.

Për Jotamin, mbretin e Judës

(2 Kr. 27,1-9)

³²Vitin e dytë të sundimit të Pekahut, mbretit të Izraelit, birit të Remaljës, mbret i Judës u bë Jotami, biri i Uzijës. ³³Ai ishte 25 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 16 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Jerusha dhe ishte bija e Cadokut. ³⁴Jotami bëri atë që i pëlqeu Zotit dhe në çdo gjë ndoqi shembullin e të atit, Uzijës.

³⁵Por vendet për flijimet në vend i la siç ishin dhe mbi to populli kushtonte flijimet e veta.

Jehorami ndërtoi portën e sipërme të Tempullit. ³⁶Gjithçka tjetër për të dhe për veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ³⁷Në kohën e mbretërimit të tij, Zoti i dha udhëzime Recinit, mbretit të Sirisë, dhe Pekahut, mbretit të Izraelit, për të filluar luftën kundër Judës.

³⁸Kur vdiq, Jotamin e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e të parit të tij, Davidit. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Ahazi.

Për Ahazin, mbretin e Judës

(2 Kr. 28,1-27)

16 Vitin e 17-të të mbretërimit të Pekahut, mbretit të Izraelit, birit të Remaljës, Ahazi, biri i Jotamit u bë mbret i Judës. ²Ai ishte 20 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 16 vjet në Jerusalem. Ai nuk e ndoqi vullnetin e Zotit, Perëndisë së tij, si i pari i tij, Davidi, ³por ndoqi shembullin e keq të mbretërve të Izraelit. Madje urdhëroi që i biri të digjej si flijim, dhe kështu ndoqi zakonet e neveritshëm të popujve që Zoti kishte dëbuar prej vendit të tyre gjatë invadimit izraelit. ⁴Në vendet e flijimit, në kodra dhe nën pemët e shenjta, ai bëri flijime miqësie kushtuar perëndive të huaja.

Ahazi thërret në ndihmë perandorin asirian

⁵Gjatë mbretërimit të Ahazit, mbreti Recin i Sirisë dhe mbreti Pekah i Izraelit, biri i Remaljës, marshuan kundër Jerusalemit dhe deshën ta pushtonin. Por nuk patën sukses në këtë fushatë dhe u detyruan ta hiqnin rrethimin.

⁶Megjithatë, Recini arriti ta rimerrte qytetin Elat për edomasit. Ai i dëboi judeasit nga qyteti dhe edomasit e shtinë atë përsëri në dorë. Ata banojnë ende atje.

⁷Atëherë Ahazi i dërgoi Tiglat-Pilezerit, perandorit të Asirisë, lajmin që vijon: «Unë jam shërbëtori yt dhe i nënshtrorhem mbrojtjes sate. Mbreti i Sirisë dhe mbreti i Izraelit më sulmojnë; eja të më çlirosh nga pushteti i tyre!»

⁸Njëkohësisht Ahazi urdhëroi që perandorit të Asirisë t'i dërgohej si dhuratë i gjithë ari dhe argjendi që ruhej në thesaret e Tempullit dhe në pallatin mbretëror. ⁹Tiglat-Pilezeri e pranoi thirrjen për ndihmë. Ai pushtoi Damaskun dhe banorët e tij i çoi në mërgim në Kir. Mbretin Recin e vranë.

Ahazi bën ndryshime në Tempull

¹⁰Kur mbreti Ahaz shkoi në Damask për t'i bërë nderimet e tij perandorit asirian, i la mbresë altari që pa në tempullin e Damaskut. I dërgoi priftit Urija një model dhe një përshkrim të saktë të formës së tij.

¹¹Sipas këtyre udhëzimeve, Urija ndërtoi në Jerusalem një altar, ♦ të cilin e mbaroi para se të kthehej Ahazi nga Damasku.

¹²⁻¹³Kur mbreti u kthye në Jerusalem dhe e gjeti altarin, kushtoi vetë një flijim përkushtimi, një blatim drithor dhe një blatim pijesh, pastaj derdhi mbi të gjakun e kafshës që kishte flijuar si flijim miqësie.

¹⁴Midis altarit të ri dhe anës së përparme të Tempullit qëndronte deri atëherë altari i bakrit. Ahazi urdhëroi që të hiqej prej andej dhe të vendosej në veri të altarit të ri. ¹⁵Priftit Urija i dha urdhër: «Që tani e tutje çdo mëngjes dhe çdo mbrëmje do të kushtohen në altarin e ri e të madh flijimet e përkushtimit, blatimet përkatëse drithore dhe blatime pijesh për hirin tim dhe për hir të popullit! Edhe gjaku i kafshëve që theren si flijime përkushtimi ose miqësie, do të derdhet në këtë altar! Altari i bakrit do të përdoret vetëm për të kërkuar këshillë nga Zoti.

¹⁶Prifti Urija i zbatoi të gjithë urdhrat e mbretit.

¹⁷Mbreti Ahaz urdhëroi, gjithashtu, që karrocet cisterna të largoheshin nga Tempulli. Gjithashtu urdhëroi të largoheshin edhe 12 qetë prej bakri, që mbanin legenin e madh të rrumbullakët. Legenin e vunë mbi një bazë prej guri.

¹⁸Në Tempull kishte një vend të mbuluar, ku rrinte mbreti kur merrte pjesë në shërbesën fetare të ditës së shtunë, si dhe një hyrje të veçantë për mbretin. Mbreti urdhëroi që këto të dyja të hiqeshin si shenjë respekti për perandorin asirian.

♦ Kështu altari iu shugurua Ashurit, perëndisë asiriane. Bakri ishte për të paguar haraçin.

Vdekja e mbretit Ahaz

¹⁹Gjithçka tjetër për Ahazin dhe veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ²⁰Kur vdiq, Ahazin e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e Davidit. Fronin mbretëror e trashëgoi i biri, Hizkija.

Fundi i perandorisë së Izraelit

17 Vitin e 12-të të mbretërimit të Ahazit, mbretit të Judës, Hoshea, biri i Elait, u bë mbret i Izraelit. Ai mbretëroi 9 vjet në Shomron ²dhe bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit; por nuk veproi aq keq sa paraardhësit e tij.

³Kur perandori asirian, Shalmanacari V, u nis në sulm, Hoshea iu nënshtrua dhe u detyrua t'i paguante çdo vit një sasi të madhe haraçi. ⁴Pas disa vjetësh, Hoshea kërkoi të çlirohej nga zgjedha e sundimit asirian dhe dërgoi lajmëtarë te So, ♦ mbreti egjiptian, për të fituar miqësinë e tij, dhe nuk ia dërgoi më haraçin vjetor. Kur mësoi për planet e Hosheas, Shalmanacari ♦♦ urdhëroi që ta arrestonin dhe ta futnin në burg.

⁵Pastaj trupat asiriane iu sulën Izraelit, e pushtuan atë dhe rrethuan Shomronin, kryeqytetin e vendit. Vitin e tretë të rrethimit, ⁶vitin e 9-të të mbretërimit të Hosheas, Shalmanacari arriti ta merrte qytetin. Ai urdhëroi që popullsinë izraelite ta mërgonin në Asiri. Atje e vendosi në provincën Halah, pranë lumit Habor, në provincën e Gosanit dhe në qytetet e Medisë.

♦ Osorkoni IV (730-715) ♦♦ Shalmanacari V (726-2). Sargoni, pasardhësi i tij, deportoi 27.280 izraelitë.

Fundi i Izraelit si dënim për mosbindje

⁷⁻⁸Puna shkoi kaq larg, sepse izraelitët kishin bërë mëkat kundër Zotit, Perëndisë së tyre. Ai i kishte nxjerrë ata nga Egjipti dhe i kishte çliruar nga pushteti i faraonit. Por ata kishin ndjekur shembullin e keq të mbretërve të tyre, kishin adhuruar perëndi të huaja dhe kishin përvetësuar zakonet e popujve që Zoti kishte dëbuar gjatë invadimit izraelit. ⁹Ata bënë shumë gjëra që e fyenë Zotin, Perëndinë e tyre. Kështu, ata ndërjuan vendfljime gjithkund, jo vetëm pranë kullës së veçuar të vrojtimit, por edhe aty ku banonin në qytetin e fortifikuar. ¹⁰Në çdo vend të lartë dhe nën çdo pemë të madhe ngritën gurë kushtuar ritit të pjellorisë dhe shtylla. ¹¹Atje kushtuan fljime përkushtimi, pikërisht si popujt që Zoti i kishte

dëbuar gjatë invadimit izraelit. Me të gjitha këto vepra të këqija, ata shkaktuan zemërimin e Zotit. ¹²Ata adhuruan edhe shtatore idhujtare, megjithëse Zoti ua kishte ndaluar këto kategorisht.

¹³Por, Zoti i kishte paralajmëruar disa herë izraelitët dhe njerëzit e Judës nëpërmjet profetëve të tij. Ai u kishte dërguar fjalë duke u thënë: «Kthehuni; jeni në rrugë të gabuar! Jetoni sipas urdhërimeve të mia. Drejtojeni jetën tuaj sipas udhëzimeve të Ligjit tim, të cilin ua shpalla të parëve tuaj dhe juve nëpërmjet shërbëtorëve të mi!» ¹⁴Por ata nuk deshën ta dëgjonin. Ata ishin po aq kokëfortë sa të parët e tyre, të cilët nuk i kishin zënë besë Zotit, Perëndisë së tyre. ¹⁵Ata i përbuzën urdhërimet e tij dhe nuk e përfillën besëlidhjen që kishte bërë me të parët e tyre. Nuk i morën seriozisht paralajmërimet e tij. Ata vrapuan pas idhujve pa vlerë. Vepruan ashtu si popujt përreth tyre, megjithëse Zoti ua kishte ndaluar të ndiqnin shembullin e tyre të keq. ¹⁶Ata nuk i përfillën urdhërimet e Zotit, Perëndisë së tyre, por bënë për vete dy shtatore demash të artë dhe ngritën një shtatore të perëndeshës Ashera; ata adhuruan si perëndi të gjitha yjet e qiellit dhe iu falën perëndisë Baal. ¹⁷Ata i dogjën fëmijët e tyre për nder të idhujve dhe u morën me fall dhe me magji. Me një fjalë: ata bënë gjithçka që nuk i pëlqeu Zotit dhe që e fyeu atë. ¹⁸Atëherë Zoti u zemërua aq shumë me ta, sa që u largua dhe hoqi dorë prej tyre. Ai lejoi vetëm fisin e Judës që të vazhdonte të banonte në vendin e vet.

¹⁹Por as njerëzit e Judës nuk iu përmbajtën urdhërimeve të Zotit, Perëndisë së tyre. Ata ndoqën shembullin e keq të njerëzve të Izraelit. ²⁰Prandaj Zoti i dëboi izraelitët të gjithë bashkë. Si dënim bëri që ata të sulmoheshin nga popujt të huaj, të cilët i plaçkitën. Në fund, bëri që të largoheshin krejt nga prania e tij.

²¹Zoti i kishte ndarë izraelitët nga dinastia e Davidit dhe ata kishin bërë mbret Jaravamin, birin e Nevatit. Por Jaravami bëri që izraelitët t'i kthenin shpinën Zotit dhe të ngarkoheshin me faj të rëndë. ²²Ata u dhanë pas idhujtarisë që Jaravami kishte futur në popull, dhe pastaj nuk pranuan të hiqnin dorë prej saj.

²³Kështu, Zoti i dëboi nga prania e tij, siç e kishte shpallur nëpërmjet shërbëtorëve të tij, profetëve. Njerëzit e Izraelit u shpërngulën në Asiri. Atje ndodhen edhe sot e kësaj dite.

Në Samari ngulen popujt të huaj

²⁴Perandori asirian urdhëroi që në Samari të çonin popujt nga qytetet Babilon, Kuta, Ava, Hamat dhe Sefarvaim. Ai i vendosi ata atje në vend të izraelitëve të mërguar. Ata e shtinë vendin në dorë dhe populluan qytetet dhe fshatrat e tij. ²⁵Të porsashpërngulurit nuk e njohën Zotin, prandaj edhe nuk e adhuruan atë. Kjo e shtyu Zotin të urdhëronte që pranë vendbanimeve të tyre të vinin luanë, të cilët hëngrën shumë prej tyre.

²⁶Për këtë njoftuan perandorin e Asirisë dhe i thanë: «Njerëzit që ke ngulur në Samari, nuk e njohin Perëndinë e atij vendi dhe nuk dinë t'i falen atij. Prandaj ai ka dërguar luanë në vendbanimet e tyre, të cilët kanë ngrënë shumë njerëz. Por askush nga ne nuk di t'u thotë se si i duhet falur Perëndisë së këtij vendi.»

²⁷Mbreti dha urdhër: «Dërgojuni atyre njërin prej priftërinjve që shpërngulët prej andej. Ai të banojë tek ata dhe t'u shpjegojë çfarë kërkon prej tyre Perëndia e këtij vendi.» ²⁸Kështu, njëri prej priftërinjve u kthye nga mërgimi. Ai banoi në Bet-El dhe u tregoi njerëzve se në ç'mënyrë duhej adhuruar Zoti. ²⁹Megjithatë, të huajt në çdo qytet ku banonin, ngritën shtatore idhujtare dhe i vunë në shenjtëroret që kishin ngritur izraelitët. Çdo grup popujsh adhuronte perëndinë e vet: ³⁰Njerëzit nga Babilonia u faleshin shtatoreve të Sukot-Benotit, njerëzit nga Kuta shtatoreve të Nergalit, kurse ata nga Hamati shtatoreve të Ashimës.

³¹Njerëzit nga Ava punuan për vete shtatoret e perëndive Nibha dhe Tartak, kurse ata nga Sefarvaimi dogjën edhe disa nga fëmijët e tyre për nder të perëndive Adrameleh dhe Anameleh. ³²Ata vërtet e adhuronin Zotin, por njëkohësisht emëruan prej rretheve të tyre priftërinj që përgjigjeshin për shërbesën e flijimeve në shenjtëroret e vendit. ³³Kështu, ata i shërbyen, njëkohësisht, edhe Zotit, edhe perëndive të tyre, sepse iu përmbajtën zakoneve që kishin trashëguar nga vendet e tyre.

³⁴Edhe sot njerëzit e Samarisë ruajnë zakonet e tyre të vjetra. Ata nuk e respektojnë Zotin dhe nuk i ndjekin urdhërimet dhe ligjet e tij, që u vlejnin edhe sot. Nuk kujdesen për Ligjin që Zoti u dha pasardhësve të Jakovit, ndonëse tani banojnë në Izrael, në vend të pasardhësve të Jakovit. Izraeli është emri që Jakovi mori nga Zoti.

³⁵Po, Zoti kishte bërë besëlidhje me pasardhësit e Jakovit dhe u kishte thënë: «Mos adhuronit perëndi të huaja! Mos bini përmbys para tyre, mos u shërbeni, mos u kushtoni flijime!» ³⁶Më nderoni vetëm mua, Zotin, që ju kam nxjerrë nga Egjipti me forcën time të madhe, duke ju mbajtur në duart e mia! Më adhuronit, m'i kushtoni flijimet tuaja! ³⁷⁻³⁸Kini kujdes t'i ndiqni urdhërimet, vendimet gjyqësore dhe ligjet që janë shënuar në Ligjin që ju kam dhënë! Mendoni për besëlidhjen që lidha me ju dhe mos u merrni me perëndi të huaja! ³⁹Duhet të më nderoni mua, Zotin, Perëndinë tuaj! Vetëm unë mund t'ju shpëtoj nga pushteti i të gjithë armiqve tuaj!»

⁴⁰Por njerëzit e Samarisë nuk i kushtuan vëmendje; ruajtën zakonet e tyre që kishin sjellë me vete nga atdheu. ⁴¹Vërtet e adhuronin Zotin, por njëkohësisht u kushtonin flijime idhujve të tyre. Kështu ka mbetur edhe sot; fëmijët veprojnë njëloj si prindërit.

Mbreti Hizkija mënjanon idhujtarinë

(2 Kr. 29,1-2; 31,1)

18Vitin e tretë të mbretërimit të Hosheas, mbretit të Izraelit, Hizkija, biri i Ahazit, u bë mbret i Judës. ²Kur u bë mbret, ishte 25 vjeç dhe mbretëroi 29 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Avija dhe ishte bija e Zakarisë. ³Ai bëri atë që i pëlqeu Zotit, pikërisht si i pari i tij, Davidi. ⁴Ai urdhëroi që të shkatërronin vendet e flijimit në gjithë vendin, të thyenin gurët që i kushtoheshin ritit të pjellorisë dhe të rrëzonin shtatoren e Asherës. Ai theu edhe gjarprin e bakrit që kishte bërë Moisiu. Gjer ditën kur u bë mbret Hizkija, izraelitët kishin djegur para tij temjan; e quanin Nehushtan.

⁵Asnjëri prej mbretërve të Judës nuk i besoi Zotit, Perëndisë së Izraelit, ashtu si Hizkija. ⁶Gjatë tërë jetës së tij ai i qëndroi besnik Zotit dhe zbatoi urdhërimet që Zoti kishte dhënë nëpërmjet Moisiut. ⁷Prandaj Zoti e përkrahu dhe bëri që të kishte sukses për gjithçka që ndërmori. Kështu, Hizkija arriti të çlirohej nga nënshtrimi ndaj perandorit të Asirisë.

⁸Hizkija mundi edhe filistenjtë dhe i përzuri gjer në Gazë. ♦ Shkretoi gjithçka në territorin e tyre, nga kullat e vrojtimit deri te qytetet e fortifikuara.

♦ territorin që ishte nën mbrojtjen e Asirisë. Zuri rob mbretin e Ekronit, aliatin e Asirisë.

Asirianët pushtojnë Shomronin

⁹⁻¹⁰Vitin e katërt të mbretërimit të Hizkijës – ishte viti i shtatë i mbretërimit të Hosheas, mbretit të Izraelit – Shalmanacari V, perandori i Asirisë, hyri në Izrael me trupat e tij dhe rrethoi qytetin Shomron. Pas një rrethimi pothuajse trevjeçar, ai e mori qytetin. Kjo ndodhi vitin e gjashtë të mbretërimit të Hosheas dhe vitin e nëntë të Hizkijës. ¹¹Shalmanacari urdhëroi që banorët e Izraelit t'i shpinin në mërgim, në Asiri. Atje i vendosi në provincën e Halahut, pranë lumit Habor, në provincën e Gosanit, si dhe në qytetet e Medisë. ¹²Të gjitha këto ndodhën, sepse izraelitët nuk e kishin dëgjuar Zotin, Perëndinë e tyre. Ata e thyen besëlidhjen që kishte lidhur me ta, dhe nuk i zbatuan urdhërimet që Moisiu ua kishte shpallur në emër të Zotit.

Asirianët vënë në rrezik Jerusalemin

(2 Kr. 32,1-19; Is 36,1-22)

¹³Vitin e 24-t të mbretërimit të Hizkijës, ♦ perandori asirian Sinaherib e sulmoi Judën me trupat e tij dhe pushtoi të gjitha qytetet e fortifikuara. ♦ ♦ ¹⁴Kur Sinaheribi gjendej para qytetit Lahish, Hizkija i dërgoi lajmëtarë që t'i thoshin:

«Kam bërë gabim ♦♦ Mos lufto më kundër meje! Do të paguaj gjithçka që kërkon prej meje.» Sinaheribi kërkoi prej tij 10 tonë argjend dhe 1 ton ar. ¹⁵Hizkijës iu desh t'i jepte të gjithë argjendin që gjendej në thesarin e Tempullit dhe në pallatin e mbretit. ¹⁶Atëherë u hoq edhe veshja me ar e dyerve dhe e kornizave të dyerve të Tempullit dhe iu dorëzuan si haraç perandorit të Asirisë. Veshja me ar e dyerve të Tempullit ishte bërë me urdhër të Hizkijës.

¹⁷Megjithatë, perandori asirian nga Lahishi dërgoi te mbreti Hizkija në Jerusalem kryekomandantin e shtatmadhorisë, feldmarshallin dhe adjutantit e tij personal, të shoqëruar nga një ushtri e fortë. Para qytetit, ata u ndalën pranë kanalit nëntokësor që vjen nga pellgu i sipërm: pellgu gjendet pranë rrugës për në Fushën e Dërstilarëve. ¹⁸Ata kërkuan të flitnin me mbretin. Por Hizkija dërgoi administratorin e pallatit mbretëror, Eljakimin, birin e Hilkijs, si dhe protokollistin Shevna dhe kancelarin Joah, birin e Asafit.

¹⁹Adjutanti asirian u tha: "Njoftojeni Hizkijën se mbreti i madh, perandori i Asirisë, i dërgon këto fjalë : «Ku e gjen këtë mbështetje që e ndien veten kaq të sigurt? ²⁰Mos mendon t'i bësh ballë fuqisë dhe përvojës sime të luftës me fjalë të bukura? Te cili ke shpresë, që guxon të ngresh krye kundër meje? ²¹Ndoshta pret ndihmë nga Egjipti? Po ai është si ai kallami i thyer, që i shpon dorën tej përtej kujtdo që kërkon të mbështetet në të. Deri tani, mbreti i Egjiptit i ka lënë në baltë të gjithë ata që u mbështetën në të. ²²Apo ndoshta mendon se mund të mbështetesh te Zoti, Perëndia jote? Atëherë më thuaj. A nuk ia ke hequr Perëndisë vendfljimet dhe altarët, o Hizkija? A nuk u ke dhënë urdhër banorëve të Judës dhe të Jerusalemit t'i kushtojnë fljimet vetëm në altarin e Jerusalemit?» ²³Zoti im, perandori i Asirisë, vë këtë bast: ai do të të japë 2.000 kuaj, në qoftë se ti mund të grumbullosh po aq kalorës. ²⁴Ti nuk mund të matesh as edhe me oficerin më të ulët të zotit tim. Vetëm sa i var shpresat te Egjipti dhe forca e karrocave të tij. ²⁵Meqë ra fjala, perandori i Asirisë porosit të të themi: «Mos mendo se kam ardhur gjer këtu për ta bërë shkrumb e hi këtë qytet, kundër vullnetit të Zotit! Zoti më ka urdhëruar: sulmoje këtë vend dhe shkretoje!»"

♦ hebr. 14-të, por e dimë se viti ishte 701 p.e.r. Mund të jetë gabim i kopjuesit. Mundësia tjetër është që bëhet fjalë për vitin e parë të mbretërimit të vetëm të Hizkijës pas bashkëmbretërimit me të atin. ♦♦ Pushtoi gjithsej 46 qytete dhe mori 200.150 robë lufte. ♦♦♦ duke lidhur aleancë me Egjiptin (gjithashtu me mbretin babilonas) dhe duke pushtuar territorin që ishte nën mbrojtjen e Asirisë. Ushtria egiptiane ishte përparuar deri tek Jamnia, ku e mundën

asirianët.

Kërkohet dorëzimi i Jerusalemit

²⁶Atëherë Eljakimi, Shevna dhe Joahu e ndërprejnë adjutantit: «Më mirë fol aramaisht me ne, sepse kuptojmë. Mos fol hebraisht, se po na dëgjojnë njerëzit në muret e qytetit.» ²⁷Adjutanti iu përgjigj: «Mos mendoni se im zot më ka dërguar vetëm tek ju? Jo, lajmi vlen për të gjithë ata që janë të ulur atje lart mbi mure, dhe që pas pak kohësh do të hanë jashtëqitjen e tyre dhe do të pinë urinën e tyre!»

²⁸Pastaj adjutanti doli edhe pak më përpara dhe tha duke thirrur hebraisht: «Dëgjoni çfarë ju porosit mbreti i madh, perandori i Asirisë: ²⁹«Mos t'ju mashtrojë Hizkija! Ai nuk mund t'ju shpëtojë prej duarve të mia. ³⁰Mos ju bindni duke ju nxitur të mbështeteni te Zoti! Mos i besoni Hizkijës, kur thotë: 'Me siguri, Zoti do të na shpëtojë dhe nuk do të lejojë që ky qytet të bjerë në duart e perandorit asirian!' ³¹Mos e dëgjoni Hizkijën, por mua! Dilni dhe dorëzohuni! Secilit do t'i lejohet të pijë verën e vreshtit të vet dhe ujin e burimit të vet, ³²gjersa t'ju çoj në një vend që është po aq i mirë sa i juaji. Atje ka bukë, mushk dhe verë, vaj ulliri dhe mjaltë me bollëk. Po më dëgjua mua, do të shpëtoni gjallë dhe nuk do të vdisni. Mos e dëgjoni Hizkijën! Ai ju shpie në rrugë të gabuar, kur ju mbush mendjen duke ju thënë: 'Zoti do të na shpëtojë!' ³³A kanë mundur perënditë e popujve të tjerë t'i mbrojnë vendet e veta prej meje? ³⁴Ku janë tani perënditë e Hamatit dhe Arpadit, Sefarvaimit, Henës dhe Avës? Kush e mbrojti Shomronin prej sulmit tim? ³⁵Cila prej këtyre perëndive ishte në gjendje ta shpëtonte vendin e vet prej meje? Me të vërtetë mendoni se Zoti, Perëndia juaj, do ta mbrojë Jerusalemin prej meje?»

³⁶Njerëzit mbi mur heshtnin dhe nuk i përgjigjeshin fare; kështu i kishte urdhëruar mbreti Hizkija.

³⁷Eljakimi, Shevna dhe Joahu grisën rrobat, shkuan te Hizkija dhe e njoftuan për atë që kishte thënë adjutanti.

19 Kur e dëgjoi këtë mbreti Hizkija, grisi rrobat, u vesh me petkun e pendimit dhe hyri në Tempullin e Zotit. ²Njëkohësisht dërgoi administratorin e tij, Eljakimin, protokollistin Shevna dhe priftërinjtë me influencë, të veshur me rroba pendimi, te profeti Isaia, biri i Amocit. ³Ata ishin porositur t'i thoshin atij në emër të mbretit: «Sot, Perëndia na dënon për mëkatet tona; kemi rënë në hall dhe në turp. Na ka ndodhur si fëmijës që ka ngecur në mitrën e nënës, sepse nëna nuk ka më forcë për të lindur. ⁴Mbreti asirian e ka dërguar adjutantit e vet këtu për t'u tallur me Perëndinë e gjallë. Po ta kishte dëgjuar Zoti, Perëndia jote, se si e fyejnë këta të huaj! Po ta kishte dënuar për këtë poshtërim që i ka bërë! Lutju Zotit për ata që kanë mbetur prej popullit të tij!».

⁵Të dërguarit shkuan te Isaia dhe i treguan çfarë i kishte thënë mbreti. ⁶Isaia iu përgjigj: «Dërgojini mbretit lajmin e Zotit: «Mos ki merak! Mos u tremb kur më fyejnë lajmëtarët e perandorit të Asirisë duke thënë se nuk mund t'ju shpëtoj. ⁷Do të kujdesem që ai të heqë dorë nga plani i tij. Ai do të marrë një lajm dhe do të kthehet shpejt në shtëpi. Atje do të bëjë që të vritet.»

⁸Ndërkohë, Sinaheribi, perandori i Asirisë, nuk ishte më para Lahishit, por po luftonte kundër fortesës së Livnës. Adjutanti e gjeti atje, kur u kthye.

Sinaheribi mburret – Hizkija i lutet Zotit

(Is 37,1-20)

⁹Perandori asirian mori vesh se po afrohej për ta sulmuar një ushtri nën komandën e mbretit nubas Tirhaka. ♦

Atëherë i dërgoi Hizkijës një lajmëtar tjetër ¹⁰për t'i thënë: «Mos u mbështet te Perëndia jote! Hiqe nga mendja bindjen se Perëndia jote nuk do të lejojë kurrë që Jerusalemi të bjërë në duart e mia. ¹¹Ti e di se çfarë u kanë bërë vendeve të tjera mbretërit asirianë. Ata kanë asgjësuar gjithçka. Pse pikërisht ti do t'i shpëtosh rrënimin? ¹²Mendo pak për Gosanin, Haranin, Recefin dhe banorët e Edenit, që ishin në Telasar. A ishin në gjendje perënditë e tyre që të mos i lejonin paraardhësit e mi t'i bënin shkumb e hi këto qytete? ¹³E ku janë tani mbetërit që sunduan në Hamat dhe Arpad, Sefarvaim, Hena dhe Ava?»

¹⁴Të dërguarit e Sinaheribit e dërguan lajmin e tyre me shkrim. Pasi e lexoi, Hizkija hyri në Tempull, e shtriu para Zotit ¹⁵dhe iu lut: «O Zot, Perëndia e Izraelit, që rri në fron mbi engjëjt rojtarë! Ti je sundimtari i vetëm mbi të gjitha perandoritë e botës. Ti ke krijuar qiellin dhe tokën.

¹⁶Shiko si kemi përfunduar! Dëgjo pak se si ky Sinaherib tallet me ty, Perëndinë e gjallë! ¹⁷Mbretërit e Asirisë vërtet kanë asgjësuar gjithë ata popuj, ¹⁸dhe kanë hedhur në zjarr perënditë e tyre. Ato nuk ishin perëndi të vërteta, por vetëm shtatore prej druri ose guri, të punuara nga njerëzit. Prandaj ato u asgjësuan. ¹⁹Ti, o Zot, je i vetmi Perëndi i vërtetë! Bëj që të gjitha perandoritë e botës ta kuptojnë këtë dhe na shpëto nga ky asirian!»

♦ Më 701 princin trashëgimtar Tirhaka (20 vjeçar) e kishte dërguar vëllai, mbreti Shebitku, në këtë mision të dështuar.

Perëndia tallet me mbretin asirian

(Is 37,21-38)

²⁰Atëherë Isaia, biri i Amocit, i dërgoi fjalë Hizkijës: "Zoti, Perëndia e Izraelit, thotë: «E kam dëgjuar thirrjen tënde për të të shpëtuar nga perandori asirian Sinaherib. ²¹⁻²²Po të tregoj se çfarë do t'i bëj Sinaheribit! Atij do t'i them:

Tërhiqu me turp dhe i përqeshur! Ti ke fyer Perëndinë e vërtetë! ♦ Jerusalemi të përqesh me zë të lartë dhe të nxjerr gjuhën. Me cilin je lidhur? Kundër kujt je mbajtur me të madhe, o budallë!? Mua, Perëndinë e shenjtë të Izraelit, nuk më njeh, e megjithatë më fyen dhe tallesh me mua! ²³Në të vërtetë, të kanë këshilluar keq, kur je mburrur kështu me veprat e tua. Gjithkund dërgove lajmëtarë, që të thoshin fjalët e tua: Unë, Sinaheribi, jam zoti! Unë ngava karrocën time dhe e ngjita lart në Liban! Atje preva të gjithë bredhat e cedrat dhe nuk lashë vend pa zbuluar. Marshimi im fitimtar nuk pushoi kurrë! ²⁴Me dorën time gërmova burime dhe mora ujë në vendin e armikut. Bëra të shteronin lumenjtë e Egjiptit dhe i detyrova të thaheshin nga gjurmët e këmbëve të mia! ²⁵Kështu mburreshë. Dëgjo tani dhe bindu vetë: Këtë e kam vendosur unë që në kohët e lashta; që atëherë e kam planifikuar atë që ndodhi tani, prandaj qytetet duhej të shkatërroheshin. Prej tyre nuk mbeti asgjë tjetër veç gërmadhave; banorëve të tyre nuk u mbeti asnjë gjurmë. ²⁶Guximi për t'u mbrojtur i la, forca iu zhduk, prandaj u ndodhi të gjithëve si barit në tokë të thatë: mbin – dhe fishket shpejt. ²⁷Edhe ty të kam në dorë. Atë që bën ti, unë e di që më përpara, nëse qëndron në këmbë, je shtrirë, vjen, shkon – të gjitha i shoh. E di se si tërbohesh kundër meje. ²⁸Meqë lllomotitja jote më vjen gjer në vesh, do të të vë në hundë një unazë të hekurt, do të ta vë frerin në gojë dhe do të të detyroj të më bindesh si kuajt e pashtuar. Do të të kthej po nëpër atë rrugë nga e cila ke ardhur me kaq lavdi.»

²⁹Hizkija, po të them se ç'do të ndodhë pastaj. Këtë vit dhe vitin e ardhshëm do të hahet ajo që ka mbirë vetvetiu; por vitin e tretë do të mund të mbillni dhe të korrni përsëri, të mbillni vreshta dhe të hani rrushin e tyre. Me këtë do ta kuptosh se fjalëve të mia mund t'u besohet dhe se rreziku asirian do të ketë kaluar. ³⁰Banorët e Judës që kanë shpëtuar gjallë, do të lulëzojnë si bimët që lëshojnë rrënjë të thella dhe që japin prodhim të bollshëm. ³¹Sepse pjesa e popullit që ka shpëtuar dhe ka mbetur në malin e Cionit në Jerusalemin, do ta popullojë vendin rishtas. Unë, Zoti, kështu kam vendosur dhe këtë e garantoj! ³²Po të them edhe një herë se çfarë do t'i ndodhë perandorit asirian: nuk do të hyjë në këtë qytet, madje nuk do të lëshojë asnjë shigjetë. Nuk do të arrijë të hedhë asnjë ledhë kundër mureve dhe të mbledhë trupat e tij për ta sulmuar nën mbrojtjen e mburojave. ³³Ai do të kthehet nëpër po atë rrugë që ka bërë për të ardhur këtu. Nuk do të futet kurrsesi në këtë qytet! Unë jam Zoti dhe kështu them! ³⁴Për hir të nderit tim dhe për hir të shërbëtorit tim, Davidit, do ta mbroj dhe do ta shpëtoj këtë qytet!»

³⁵Po atë natë, engjëlli i Zotit hyri në fushimin e asirianëve dhe vrau atje 185.000 ♦♦ veta. Kur zbardhi drita, fushimi ishte mbuluar me kufoma. ³⁶Atëherë perandori asirian, Sinaheribi, urdhëroi që t'i binin bririt për t'u nisur dhe u largua. U kthye në vendin e vet dhe qëndroi në Ninave. ³⁷Një ditë, kur po i lutej në tempull perëndisë së tij, Nisrohut, e vranë me shpatë Adramelehu dhe Sareceri. Pastaj ata u arratisën në krahinën e Araratit ♦♦ Fronin e tij e trashëgobiri i Sinaheribit, Asarhadoni.

♦ Zoti e jo perandori asirian është ai që cakton ngjarjet botërore – ai ishte që lejoi që Asiria të pushtonte vende të tjera dhe do ta ndëshkojë Asirinë për pafytyrësinë e saj

♦♦ ka mundësi që bëhet fjalë për 185 oficerë ose 18.500 veta.

♦♦♦ Sipas mbishkrimeve asiriane, Adad-Milki dhe Sharusuri kërkuan strehë më 682 në Armeni.

Zoti dëgjon lutjen e Hizkijës

(Is 38,1-8, 21-22; 2 Kr. 32,24-26)

20 Asokohe Hizkija u sëmur për vdekje. ♦ Profeti Isaia, biri i Amocit, shkoi tek ai dhe i tha: "Zoti më dërgoi tek ti, që të të them: «Përgatitu për fundin tënd. Nuk do të ngrihesh më nga shtrati.»"

²Hizkija u kthye nga muri dhe iu lut Zotit: ³«O Zot, mendo se të kam qëndruar gjithnjë besnik! Të kam dëgjuar me gjithë zemër dhe kam bërë gjithnjë atë që të pëlqen.»

Hizkija shpërtheu në lot dhe qau me zë të lartë.

⁴Isaia u nis të dilte nga pallati, por sapo arriti në oborrin e mesëm të tij, Zoti e urdhëroi: ⁵"Kthehu dhe thuaji Hizkijës, udhëheqësit të popullit tim: «Zoti, Perëndia e të parit tënd, Davidit, të dërgon fjalë: Lutjen tënde e kam dëgjuar dhe dhe lotët e tu i kam parë. Do të të shëroj. Pas tri ditësh do të mund të hysh përsëri në Tempullin tim. ⁶Do të të jap edhe 15 vjet jetë dhe do të mbroj ty dhe këtë qytet nga perandori asirian. ♦♦ Për hir të nderit tim dhe për hir të shërbëtorit tim, Davidit, do ta shpëtoj Jerusalemin.»"

⁷Isaia ia tha Hizkijës fjalët e Zotit. Pastaj u tha shërbëtorëve: «Vini një fashë me fiq të shtypur në plagën e qelbëzuar dhe mbreti do të shërohet.»

⁸Hizkija e pyeti Isainë: «Si mund ta kuptoj se Zoti do të më shërojë me të vërtetë dhe se pasnesër do të hyj në Tempullin e tij?»

⁹Isaia iu përgjigj: «Zoti do të të japë një shenjë, nga e cila do ta kuptosh se ai do ta plotësojë premtimin. Mund ta zgjedhësh vetë: do që hija në shkallë ♦♦♦ të shkojë dhjetë hapa përpara apo dhjetë hapa prapa?»

¹⁰Hizkija iu përgjigj: «S'ka asgjë të veçantë kur ajo shkon përpara; dëshiroj që të shkojë dhjetë hapa prapa!»

¹¹Atëherë Isaia iu lut Zotit dhe Zoti bëri që hija në shkallën që kishte ndërtuar mbreti Ahaz, të shkonte dhjetë hapa prapa.

♦ Ishte 39 vjeçar. ♦♦ premtim lidhur me rrethimin asirian e ardhshëm që tregohet në kapitullin e mëparshëm që nuk është radhitur kronologjikisht. ♦♦♦ Bëhet fjalë për një lloj ore diellore.

Zoti nuk pajtohet me politikën e Hizkijës

(Is 39,1-8)

¹²Kur mbreti babilonas Merodah-Baladan, ♦ biri i Baladanit, dëgjoi se Hizkija ishte shëruar, i dërgoi urime dhe dhurata. ¹³Hizkija e pranoi lajmin e të dërguarve të tij dhe u tregoi gjithçka që kishte: argjendin, arin, erëzat dhe vajrat e tij të çmueshme, armët, armatimet dhe rezervat ushqimore. Ai u tregoi atyre të gjitha thesaret, ♦♦ depot për sendet (e Tempullit) dhe rezerva ushqimore në pallat dhe në mbarë mbretërinë e tij.

¹⁴Atëherë profeti Isaia shkoi tek ai dhe e pyeti: «Çfarë donin këta njerëz prej teje? Nga erdhën?»

«Nga larg, nga Babilonia» – iu përgjigj Hizkija. ¹⁵«Çfarë panë në pallatin tënd?» – pyeti Isaia.

«U tregova të gjitha rezervat dhe thesaret e mia – tha Hizkija. – Nuk u fsheha asgjë.»

¹⁶Pastaj Isaia tha: «Dëgjo ç'fjalë të dërgon Zoti: ¹⁷«Të gjitha thesaret në pallatin tënd që kanë grumbulluar të parët e tu, do të dërgohen një ditë në Babiloni dhe nuk do të teprojë asgjë. ¹⁸Gjithashtu, disa prej bijve që do të të lindin më pas, do t'i grabitin dhe do t'i dërgojnë në Babiloni. Atje do të detyrohen t'i shërbejnë perandorit në pallatin e tij.»

¹⁹Hizkija tha: «Ky është një lajm i mirë nga Zoti.», sepse mendoi: «Të paktën, do të sigurohen paqja dhe qetësia sa jam gjallë!»

²⁰Gjithçka tjetër për Hizkijën dhe të gjitha sukseset e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. Atje tregohet se si ndërtoi sternën dhe urdhëroi që në qytet të sillje uji nëpërmjet tuneli. ♦♦♦ ²¹Kur vdiq, Hizkijën e varrosën pranë të parëve të tij. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Mënasheu.

♦ Marduk-apla-iddina II, mbreti i shfronizuar kërkonte përkrahje për të rimarrë fronin, prandaj u zhvillua një aleancë babilonase-izraelite kundër asirianëve. Kjo shpjegon përse më vonë mbreti Joash e kundërshtoi faraonin Neko që u vinte në ndihmë asirianëve. ♦♦ për t'i lënë përshtypje një aleati të mundshëm. ♦♦♦ për të parashikuar një rrethim asirian.

Njeriu që mbushi kupën e fajësisë

(2 Kr. 33,1-20)

21 Mënasheu ishte 12 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 55 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Hefci--Bah. ²Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe ndoqi zakonet e neveritshme të popujve që Zoti i kishte dëbuar nga tokat e tyre gjatë invadimit izraelit. ³Ai rindërtoi vendet e flijimit që kishte shkatërruar i ati, Hizkija, ngriti altarë për nder të Baalit dhe urdhëroi të ngrinin shtatoren e perëndeshës Ashera, njëlloj siç kishte bërë mbreti Ahav. Mënasheu adhuroi edhe yjet. ⁴Në Tempullin e Jerusalemit, që Zoti e kishte zgjedhur si banesën e tij, ai ngriti altarë për nder të perëndive të huaja, ⁵ndërsa në oborret e Tempullit altarë për nder të perëndive të yjeve. ⁶Birin e tij e kushtoi si flijim me djegie, u mor me magjistarë dhe falltarë dhe u dha pas mediumëve dhe astrologëve. Më të gjitha këto ai fyeu Zotin dhe ngjalli zemërimin e tij. ⁷Mënasheu vuri në shenjtërore shtatoren e perëndeshës Ashera, megjithëse Zoti i kishte thënë Davidit dhe të birit, Solomonit: «Në këtë Tempull, këtu në Je rusalem, në qytetin që kam zgjedhur midis të gjitha fiseve izraelite, mund të më gjejë gjithnjë populli im. ⁸Sa kohë që ata do të më dëgjojnë dhe do t'i zbatojnë të gjitha urdhërimet e mia, të cilët i shpalli shërbëtori im, Moisiu, nuk do të lejoj që të dëbohen nga vendi që ua dhashë të parëve të tyre.» ⁹Por populli i Judës nuk e dëgjoi Zotin dhe lejoj që Mënasheu ta fuste në idhujtari. Kështu, judeasit vepruan më keq se popujt që Zoti i kishte asgjësuar gjatë invadimit izraelit.

¹⁰Nëpërmjet shërbëtorëve të tij, profetëve, Zoti shpalli: ¹¹«Mbreti Mënashe ka vepruar më keq se amonasit që banonin më parë në këtë vend. Ai është marrë me idhujtari dhe ka futur në këtë rrugë edhe popullin e Judës. ¹²Për këtë, unë, Zoti, Perëndia e Izraelit, do të hedh mbi Jerusalem dhe mbi mbarë Judën fatkeqësi të rëndë. Kushdo që do të dëgjojë për këtë fatkeqësi, do të lemeriset. ¹³Jerusalemi do të pësojë të njëjtin fat si Shomroni. Edhe dinastia e tij do të ketë të njëjtin fat si familja e mbretit Ahav. Banorët e Jerusalemit do t'i zhduk dhe qyteti do të mbetet i shkretë si pjata që fshihet dhe përmbysset. ¹⁴Edhe Judën me Jerusalemin, që ka mbetur prej popullit tim të zgjedhur, do ta mohoj. Do ta dorëzoj në duart e armiqve të saj, të cilët do ta plaçkitin tokën (e premtuar) dhe do t'i shpërngulin banorët e saj. ¹⁵Sepse ata më kanë fyer dhe kanë nxitur zemërimin tim, që nga dita kur të parët tuaj u nisën nga Egjipti e deri më sot.»

¹⁶Mënasheu e kishte shtyrë në idhujtari popullin e Judës. Ai i detyroi njerëzit të bënëin atë që nuk i pëlqente Zotit. Përveç kësaj, urdhëroi që të vriteshin shumë njerëz të pafajshëm; në Jerusalem kishte gjakderdhje të madhe.

¹⁷Gjithçka tjetër për Mënasheun dhe veprat e tij, – veçanërisht për idhujtarinë që bëri – mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ¹⁸Kur vdiq, Mënasheun e varrosën në kopshtin e pallatit të tij, në kopshtin e Uzijës. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Amoni.

Për Amonin, mbretin e Judës

(2 Kr. 33,21-25)

¹⁹Amoni ishte 22 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi dy vjet në Jerusalem. E ëma quhej Meshullemet dhe ishte bija e Harucit nga Jotva. ²⁰Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, njëlloj si i ati, Mënasheu. ²¹Për gjithçka ndoqi shembullin e tij. U kushtoi fljime idhujve, të cilëve u kishte shërbyer i ati dhe ra përmbys para tyre. ²²I ktheu shpinën Zotit, Perëndisë së të parëve të tij, dhe nuk u kujdes për urdhërimet e tij.

²³Disa prej oborrtarëve të Amonit thurën një komplot kundër tij dhe e vranë brenda në pallat. ²⁴Burrat e Judës i vranë të gjithë ata që kishin marrë pjesë në komplot dhe e emëruan birin e Amonit, Joshijën, pasardhës të tij.

²⁵Gjithçka tjetër për Amonin dhe veprat e tij, mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës. ²⁶E varrosën në varrezën në kopshtin e Uzijës. Fronin e tij e trashëgoi i biri, Joshija.

Gjetja e librit të Ligjit

(2 Kr. 34,1-2)

22 Joshija ishte 8 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 31 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Jedida, dhe ishte bija e Adajës nga Bockati. ²Joshija ndoqi shembullin e të parit të tij, Davidit. Bëri atë që i pëlqeu Zotit dhe eci me vendosmëri sipas urdhërimeve dhe udhëzimeve të tij.

³Vitin e 18-të të mbretërimit të tij, mbreti Joshija dërgoi në Tempull protokollistin Shafan, biri i Acaljës dhe nipi i Meshullamit, dhe i tha: ⁴«Shko te kryeprihti Hilkija, dhe thuaji se duhet të kontrollojë sa të holla janë sjellë deri tani në Tempull dhe sa janë mbledhur nga rojtarët e portave. ⁵⁻⁶Pastaj duhet t'ua dorëzohet ato mjeshtërve që përgjigjen për riparimin e Tempullit. Me këto para ata duhet t'ua paguajnë rrogën zdrukthetarëve dhe muratorëve, si dhe të sigurojnë lëndën e nevojshme për ndërtim: drurin dhe gurët e gdhendur. ⁷Nga përgjegjësit e mjeshtërve nuk duhet kërkuar asnjë dëshmi për përdorimin e të hollave, por duhet t'u besohet që veprojnë me ndershmëri.»

⁸Pasi protokollisti e zbatoi detyrën e tij, kryeprihti i tha: «Kam gjetur në Tempull librin e Ligjit të Zotit!» Protokollisti e mori pergamenën dhe e lexoi. ⁹Pastaj shkoi te mbreti dhe e lajmëroi: «Shërbëtorët e tu, priftërinjtë, e kanë zbrazur arkën e dhuratave në Tempull dhe ua kanë dorëzuar të hollat mjeshtërve që përgjigjen për restaurimin. ♦ » ¹⁰Pastaj ai i tha mbretit se kryeprihti i kishte dorëzuar një pergamenë dhe ia lexoi mbretit.

♦ riparimi ishte i nevojshëm pas dëmtimit të shkaktuar nga veprimtaria idhujtare e Mënasheut dhe Amonit.

Mbreti Joshija tmerrohet

(2 Kr. 34,8-28)

¹¹Kur dëgjoi se çfarë ishte shkruar në këtë libër të Ligjit, mbreti grisi rrobat ¹²dhe i dha urdhër kryeprihtit Hilkija, Ahikamit, birit të Shafanit, Ahvorit, birit të Mihait, protokollistit, Shafanit, dhe të besuarit të mbretit, Azajës:

¹³«Shkoni dhe pyetni Zotin se çfarë duhet të bëjmë! Të parët tanë nuk i kanë ndjekur udhëzimet e Zotit që janë shkruar në këtë libër. Për këtë, Zoti është zemëruar me ne dhe me mbarë popullsinë e Judës.»

¹⁴Të pesë njerëzit shkuan bashkë te profetesa Hulda dhe e pyetën se çfarë duhej të bënin. Profetesa banonte në lagjen e re të Jerusalemit. Burri i saj, Shallumi, biri i Tikvait dhe nip i Hazrait, ishte mbikëqyrës në sallën e rrobave të Tempullit. ¹⁵⁻¹⁶Profetesa u tha të dërguarve të mbretit:

«Njeriut që ju ka dërguar tek unë, do t'i jepni këtë përgjigje: Zoti të dërgon fjalë: «Të gjitha kërcënimet që gjete në këtë libër, do të bëj që të plotësohen. Do të sjell fatkeqësi mbi këtë qytet dhe mbi banorët e tij.»

¹⁷Ata ma kanë shkelur besën dhe u kanë kushtuar fljime perëndive të tjera. Me shtatoret e tyre që i kanë punuar vetë, kanë nxitur zemërimin tim. Këtë do të përjetojë ky qytet!» ¹⁸⁻¹⁹Ndërsa për vetë mbretin që ju ka dërguar për të pyetur për vullnetin e Zotit, kam lajmin që vijon: «Zoti, Perëndia e Izraelit, të dërgon fjalë: Ti e ke marrë seriozisht fjalën time. Kur mësove se çfarë kisha vendosur t'i bëja këtij qyteti dhe banorëve të tij, iu nënshtrova këtij vendimi, grise rrobat dhe qave. Po, gërmadhat e këtij qyteti do të kenë një pamje aq të tmerrshme, saqë emri i tij do të përdoret si mallkim dhe njerëzit do të thonë: «Të ndodhtë siç i ka ndodhur Jerusalemit!» Por, meqë ti e ke dëgjuar fjalën time, edhe unë do ta dëgjoj lutjen tënde.

²⁰Ti vetë nuk do ta shohësh fatkeqësinë që do ta sjell mbi këtë qytet. Do të vdesësh në paqe dhe do të varrosesh pranë të parëve të tu!»

Joshija e detyron popullin të zbatojë ligjin e ri

(2 Kr. 34,3-7. 29-33)

Të dërguarit u kthyen te mbreti dhe ia treguan të gjitha.

23 Pastaj, mbreti Joshija u dërgoi fjalë të gjithë pleqve të Judës, që të mblidheshin në Jerusalem. ²Ai hipi në Tempullin e Zotit bashkë me të gjithë burrat e Judës dhe me ata të Jerusalemit, me priftërinjtë dhe profetët dhe me mbarë popullin, pleqtë dhe njerëzit e rëndomtë. Atje urdhëroi që të

lexonin para tyre të gjithë Ligjin që kishin gjetur në Tempull.

³Pastaj mbreti shkoi në vendin e vet para Tempullit dhe bëri besëlidhje me Zotin. I detyroi të gjithë të premtorin se do ta dëgjonin Zotin dhe se do t'i zbatonin me vullnet dhe me gjithë zemër të gjitha urdhërimet dhe udhëzimet e tij. Gjithçka që kërkohej nga libri i gjetur, duhej të zbatohet me përpikëri. Gjithë populli miratoi dhe mori përsipër t'i bindej Ligjit të Zotit.

Joshija pastron Tempullin nga idhujtaria

⁴Pastaj mbreti urdhëroi kryepriestin Hilkija, përfaqësuesit e tij dhe rojtarët e portave që ta pastronin Tempullin nga gjurmët e idhujtarisë. Urdhëroi që të nxirrnin jashtë qytetit të gjitha sendet dhe orenditë që i ishin kushtuar perëndisë Baal, perëndeshës Ashera dhe perëndive të yjeve, dhe t'i digjin në luginën e Kidronit. Hirin urdhëroi që ta largonin në Bet-El. ⁵Pastaj shkarkoi nga puna priftërinjtë që ishin emëruar nga mbretërit e Judës për të kushtuar flijime në altarët e qyteteve të Judës dhe të rrethinave të Jerusalemit. Ai pushoi, gjithashtu, të gjithë priftërinjtë që i kishin kushtuar flijime Baalit, diellit, hënës, yjësive të zodiakut dhe të gjitha yjeve të tjera. ⁶Largoj nga tempulli i Zotit shtatoren e Asherës dhe urdhëroi që ta digjin edhe atë në luginën e Kidronit. Ndërsa mbeturinat urdhëroi t'i bënin pluhur dhe t'i shpërdanin bashkë me hirin, nëpër varret e varrezës së të varfërve. ⁷Përveç kësaj, urdhëroi që të shembnin shtëpinë e prostitutave kushtuar këtyre perëndive, e cila ndodhej në zonën e Tempullit. Atje gratë kishin endur rroba për nder të perëndeshës Ashera.

⁸Joshija urdhëroi të shembnin edhe altarët që ishin ndërtuar para portave të Jerusalemit, si dhe ato që gjendeshin te porta e Joshua, guvernatorit të qytetit, në të majtë të hyrjes. Në të gjithë Judën, nga Geva gjer në Beersheva, ai përdhosi altarët dhe mbledhi në Jerusalem priftërinjtë e të gjitha qyteteve. ⁹Ata morën pjesën e tyre të bukëve të ndorme që u takonin të gjithë priftërinjtë të Jerusalemit; por atyre iu ndalua të bënin flijime mbi altarin e Zotit. ¹⁰Gjithashtu, Joshija i përdhosi vendet e flijimit në luginën e Hinomit, që quheshin Tofet, me qëllim që askush të mos e flijonte më birin ose bijën e vet, duke bërë flijim me djegie për nder të idhullit Moloh. ¹¹Ai urdhëroi të hiqnin shtatoren e kuajve që mbretërit e Judës kishin ngritur për nder të perëndisë së diellit. Ato qëndronin në sheshin Parbar, në hyrjen e Tempullit, pranë zyrave të oborrtarit Netan-Meleh. Karrocet e tyre i dogjën. ¹²Mbreti urdhëroi, gjithashtu, të shembnin altarët që mbretërit e Judës i kishin ngritur në çatinë e katit të sipërm të pallatit të ndërtuar nga Ahazi, si dhe altarët që i kishte ngritur Mënashu në dy oborret e Tempullit. Ai i shkatërroi ato plotësisht dhe urdhëroi që t'i flaknin gërmadhat në luginën e Kidronit. ¹³Ai përdhosi dhe altarët idhujtarë në lindje të Jerusalemit, në jug të Malit të Ullinjve. Mbreti Solomon kishte urdhëruar dikur që t'i ndërtonin ato për nder të perëndeshës fenikase Astarte, perëndisë moavas, Kemoshit, dhe idhullit amonas, Milkomit. ¹⁴Gjithashtu, Joshija urdhëroi të thyenin gurët kushtuar rritit të pjellorisë dhe të pritnin shtyllat kushtuar idhujve. Ai urdhëroi që vendi ku kishin qenë vendosur ato, të mbulohej me eshtrat e të vdekurve.

Joshija shkatërron të gjitha shenjtërorët në vend

¹⁵Pastaj Joshija urdhëroi që të shkatërronin vendet e flijimit në Bet-El. I vunë zjarrin shenjtërores, shkatërruan altarin dhe dogjën shtyllën e shuguruar. Jaravami, biri i Nevatit, kishte urdhëruar ndërtimin e këtyre vendeve të flijimit dhe kështu i kishte shtyrë izraelitët në idhujtari. ¹⁶Para shkatërrimit, Joshija përdhosi altarin. Ai kishte parë në mal disa varre. Urdhëroi që t'i mbledhnin eshtrat dhe t'i digjin në altar. Pikërisht këtë gjë Zoti e kishte shpallur me anë të një profeti, kur Jaravami kishte qëndruar para altarit në kohën e kushtimit.

Mbi varrin e këtij profeti ra shikimi i Joshijës. ¹⁷«Ç'është kjo përmendore varri që po shoh atje?» – i pyeti banorët e qytetit. Ata iu përgjigjën: «Ky është varri i profetit që erdhi këtu nga Juda dhe i parashikoi të gjitha këto që po i ndodhin tani altarit.» ¹⁸Atëherë Joshija urdhëroi: «Lëreni të qetë! Askush të mos i prekë eshtrat e tij!» Kështu, eshtrat e tij mbetën në vendin e tyre; po kështu edhe eshtrat e profetit që kishte ardhur nga Shomroni.

¹⁹Joshija veproi me vendet e flijimit në fshatrat nëpër rrethinat e Shomronit, siç veproi me Bet-Elin. Ato i kishin ndërtuar mbretërit e Izraelit, dhe kështu kishin ngjallur zemërimin e Zotit. Joshija i shkatërroi ato

²⁰dhe urdhëroi që priftërinjtë e tyre t'i masakronin mbi altarë, dhe dogjën po atje eshtrat e të vdekurve.

Pashka e parë e përbashkët në Jerusalem

(2 Kr. 35,1-19)

Kur u kthye në Jerusalem, ²¹Joshija i dha urdhër mbarë popullit: «Festoni tani festën e Pashkës për nder të Zotit, Perëndisë suaj! Veproni sipas udhëzimeve që janë shkruar në librin e Ligjit, për të cilin u zotuat para Zotit që t'i zbatoni!» ²²⁻²³Festa e Pashkës nuk ishte festuar në këtë mënyrë as në kohën kur izraelitët ishin udhëhequr nga gjyqtarët, as nën sundimin e mbretërve të Izraelit dhe të Judës. Por pikërisht vitin e 18-të të mbretërimit të Joshijës, këtë festë mbarë populli e festoi në Jerusalem sipas Ligjit.

Joshija nuk mund ta shmangë katastrofën

²⁴Sipas rregullave të librit të Ligjit që prifti e kishte gjetur në Tempullin e Zotit, Joshija dëboi mediumët

dhe falltarët, dhe urdhëroi të hiqeshin perënditë e shtëpisë dhe çdo lloj shtatoreje idhujtare në Judë dhe në Jerusalem. ²⁵Me gjithë zemër, me gjithë vullnet dhe më të gjitha forcat, Joshija iu kthye Zotit dhe veproi rreptësisht sipas urdhërimeve të Moisiut. Me këtë ua kaloi të gjithë mbretërve të tjerë para dhe pas tij. ²⁶Por Joshija nuk arriti ta zbuste zemërimin e Zotit mbi Judën, sepse Mënasheu e kishte fyer Zotin shumë rëndë me të gjitha ato që kishte bërë. ²⁷Zoti nuk e ndryshoi vendimin e tij: "Ashtu siç i ndodhi popullit të Izraelit, ashtu do të bëj që t'i ndodhë edhe popullit të Judës. Ai do të largohet nga vendi i tij, që të mos e shoh më me sy. Për qytetin e Jerusalemit, nuk dua t'ia di më. Kjo vlen edhe për Tempullin, për të cilin dikur thashë: «Këtu mund të më gjeni.»"

Vdekja e Joshijës dhe pasardhësi i tij

(2 Kr. 35,20-36.1)

²⁸Gjithçka tjetër për Joshijën dhe për veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës.

²⁹Në kohën e mbretërimit të Joshijës, faraoni Neho nga Egjipti marshoi me ushtrinë e tij deri në Eufrat, për t'i ardhur në ndihmë perandorit të Asirisë. Joshija deshi ta ndalte pranë Megidos, por gjeti vdekjen që në fillim të luftës. ³⁰Njerëzit e tij e morën mbretin e vdekur me karrocë nga Megido dhe e çuan në Jerusalem. Atje e varrosën në vendin e duhur, pranë mbretërve të Judës. Njerëzit e Joshijës emëruan pasardhës të tij Joahazin, njërin prej bijve të Joshijës, dhe e shuguruan mbret.

Juda midis Egjiptit dhe Babilonisë

(2 Kr. 36,2-4)

³¹Joahazi ishte 23 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi vetëm dy muaj në Jerusalem. E ëma quhej Hamutal. Ajo ishte bijë e Jeremisë dhe rridhte nga Livna. ³²Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, njëlloj si të parët e tij. ³³⁻³⁴Faraoni Neho e mori atë rob në Rivlë, në provincën e Hamatit, dhe i dha fund mbretërimit të tij. Pastaj e mori në Egjipt, ku më vonë vdiq. Në vend të tij emëroi mbret Eljakimin, një djalë tjetër të Joshijës, si pasardhës të të atit, dhe ia ndryshoi emrin në Jehojakim.

Vendi duhej t'i jepte faraonit si haraç 3.400 kilogramë argjend dhe 34 kilogramë ar. ³⁵Për t'ia plotësuar faraonit shumën e kërkuar, Jehojakimi u detyrua t'i vinte popullit një tatim. Prej çdo banori ai kërkoi një kontribut që nxirrej sipas madhësisë së pasurisë së secilit.

³⁶Jehojakimi ishte 25 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 11 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Zevuda. Ajo ishte bijë e Padajës dhe rridhte nga Ruma. ³⁷Ashtu si të parët e tij, Jehojakimi bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit.

24 Në kohën e mbretërimit të tij, perandori Nebukadnecar i Babilonisë bashkë me ushtrinë e tij iu afrua Judës, dhe Jehojakimi iu nënshtua atij. Por, pas tri vjetësh, ngriti krye kundër tij. ♦ ²Atëherë

Zoti dërgoi kundër Jehojakimit hordhi babilonasish, sirianësh, moavasish dhe amonasish. Ato i ranë Judës dhe e shkrejuan, pikërisht siç e kishte parashikuar Zoti nëpërmjet shërbëtorëve të tij, profetëve. ³⁻⁴Ai bëri që të gjitha këto të binin mbi Judën, sepse Mënasheu e kishte fyer Zotin me idhujtarinë e tij dhe, përveç kësaj, kishte vrarë në Jerusalem shumë njerëz të pafajshëm. Zoti ishte i vendosur të mos ia falte mëkatet Judës dhe ta largonte popullin e Judës nga prania e tij.

⁵Gjithçka tjetër për Jehojakimin dhe veprat e tij mund të lexohet në analet zyrtare të mbretërve të Judës.

⁶Kur vdiq, fronin e trashëgoi i biri, Jehojahini. ⁷Asokohe mbreti i Egjiptit nuk guxonte të dilte nga vendi i tij, sepse të gjitha tokat nga Eufrati gjer në kufirin egjiptian, që dikur ishin nën varësinë e tij, kishin rënë në duart e perandorit babilonas. ♦♦

♦ [Sigurist si pasoja e betejës jovendimtare ndërmjet egjiptianëve dhe babilonasve më 601. Babilonasit u tërhoqen në atdheun e tyre për t'u riformuar. Kështu ata nuk ishin në gjendje ta dërgonin ushtrinë e tyre për të shtypur kryengritjen: nxitën vasalët e tyre të ndiqnin judeasit.](#)

♦♦ [Ata kishin qenë përfundimisht të mundur në betejën e Karkemishit më 605.](#)

Nebukadnecari pushton Jerusalemin

(2 Kr. 36,9-10)

⁸Jehojahini ishte 18 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi tre muaj në Jerusalem. E ëma quhej Nehushta. Ajo ishte bija e Elnatanit dhe rridhte nga Jerusalemi. ⁹Jehojahini bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, si i ati, Jehojakimi.

¹⁰Pak pas fillimit të mbretërimit të tij, ushtria e Nebukadnecarit, perandorit të Babilonisë, rrethoi Jerusalemin. ¹¹Kur rrethimi ishte në kulm, Nebukadnecari u paraqit vetë para qytetit. ¹²Atëherë Jehojahini u dorëzua, dhe bashkë me nënën e tij, të gjithë nëpunësit, oficerët e oborrarët, doli përpara Nebukadnecarit jashtë qytetit.

Jehojahini u zu rob në vitin e 8-të të mbretërimit të Nebukadnecarit. ¹³Nebukadnecari i largoi të gjitha thesaret që ndodheshin në Tempullin e Zotit dhe në pallatin e mbretit. Sipas paralajmërimit të Zotit, Nebukadnecari urdhëroi t'i thyenin të gjitha sendet e arta që Solomoni kishte urdhëruar t'i punonin për Tempullin. ¹⁴Ai shpërnguli prej Jerusalemit të gjithë njerëzit e pasur dhe me influencë, gjithsej 10.000

veta. Gjithashtu, shpërnguli të gjithë zejtarët me përvojë, veçanërisht farkëtarët.

Mbeti vetëm shtresa e të varfërve. ¹⁵Nebukadnecari urdhëroi që të shpërngulnin në Babiloni edhe mbretin Jehojahin, nënën dhe gratë e tij, oborrtarët dhe të gjithë burrat, udhëheqës të Judës. ¹⁶Një pjesë tjetër, 7.000 pasanikë dhe 1.000 zejtarë me përvojë, veçanërisht farkëtarët, dhe të gjithë ata që dinin të përdornin armët, i mori me vete. ¹⁷Në vend të Jehojahinit, emëroi mbret xhaxhain e tij, Matanjën, dhe i vuri emrin Cidkija.

¹⁸Cidkija ishte 21 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 11 vjet në Jerusalem. Nëna e tij quhej Hamutal. Ajo ishte bija e Jirmijës dhe rridhte nga Livna. ¹⁹Cidkija bëri atë që nuk i pëlqeu ♦ Zotit, njëlloj si Jehojakimi.

²⁰Por tani ishte mbushur kupa. Zoti ishte aq i zemëruar me banorët e Jerusalem, sa që bëri që të largoheshin nga prania e tij.

♦ 1) Nuk pranoi ta dëgjonte fjalën e Zotit të transmetuar nëpërmjet Jeremisë. 2) Shkeli betimin e tij të dhënë në emrin e Zotit si vasal i Babilonisë. 3) Ishte pa pendim duke mos i penguar kryetarët dhe priftërinjtë që përdhosnin tempullin duke futur rishtas rite idhujtare.

Jerusalemi pushtohet përsëri

(2 Kr. 36,13-21; Ier 52,3b-11)

Cidkija ngriti krye ♦ kundër Nebukadnecarit, perandorit të Babilonisë.

25 Atëherë ky u paraqit para Jerusalem me të gjitha trupat e veta në vitin e 9-të të mbretërimit të Cidkijës. Rreth qytetit urdhëroi që të ngrinin një ledh rrethues. ♦♦ Ditën e 10-të të muajit të 10-të filloi rrethimi, ²i cili zgjati deri në vitin e 11-të të mbretërimit të Cidkijës. ³Në fund, në qytet mbaruan të gjitha rezervat ushqimore.

Ditën e 9-të të muajit të 4-të të vitit të 11-të të mbretërimit të Cidkijës, ⁴babilonasit hapën një të çarë në murin e qytetit. Kur ra nata, mbreti Cidkija dhe ushtarët e tij, nën mbrojtjen e errësirës, e lanë qytetin dhe dolën nga rruga e portës që gjendej midis dy mureve, pranë kopshtit mbretëror. Ata arritën të depërtonin midis rrethuesve dhe të largoheshin drejt lindjes, ♦♦♦ në luginën e Jordanit. ⁵Menjëherë, trupat babilonase i vunë në ndjekje dhe e arritën Cidkijën në rrafshinën pranë Jerihos. Ushtarët e braktisën Cidkijën, dhe babilonasit ⁶e zunë rob dhe e çuan në Rivlë, para perandorit babilonas. Vendimin e dënimit ia dha Nebukadnecari vetë: ⁷Cidkija u detyrua të shikonte se si u vranë bijtë e tij; pastaj ia nxorën sytë dhe e dërguan në Babiloni të lidhur në pranga.

⁸Vitin e 19-të të mbretërimit të Nebukadnecarit, ditën e 7-të të muajit të 5-të, mbërriti në Jerusalem Nebucaradani, komandanti i rojës personale të perandorit, njëri nga më të besuarit e perandorit babilonas. ⁹Ai urdhëroi që të bënin shkumb e hi Tempullin e Zotit, pallatin mbretëror dhe të gjitha shtëpitë fisnike të Jerusalem. Po kështu, dogjën edhe të gjitha shtëpitë e tjera. ¹⁰Ushtarët e tij shembën edhe muret që rrethonin qytetin. ¹¹Nebucaradani urdhëroi që në Babiloni të shpërngulnin edhe pjesën tjetër të popullsisë së qytetit, si dhe të gjithë ata që kishin kaluar te babilonasit. ¹²La vetëm disa njerëz të shtresës së varfër, që të punonin vreshtat dhe arat.

¹³Babilonasit i shembën shtyllat e bakrit që ishin ngritur para Tempullit të Zotit si dhe karrocet-cisternë dhe legenin e madh prej bakri, dhe të gjithë metalin e çuan në Babilon. ¹⁴Ata morën me vete tenxheret, lopatat, thikat, tiganët, të gjitha pajisjet e bakrit që përdorshin për shërbim në Tempull. ¹⁵Nebucaradani mori me vete edhe mangajtë, kupat, dhe sendet e tjera prej ari e argjendi që gjendeshin në Tempull. ¹⁶Për punimin e të dy shtyllave, të legenit të madh dhe të karrocave-cisternë mbreti Solomon kishte përdorur një sasi shumë të madhe bakri. ¹⁷Të dyja shtyllat ishin nga 9 metra të larta; secila kishte një kapitel me lartësi 1,5 metra. Kapitelet ishin të stolisura përreth me një kordele prej bakri në formë gërsheti dhe me kokrra shege, gjithashtu prej bakri.

¹⁸Nebucaradani, komandanti i rojës personale të perandorit, urdhëroi të arrestonin kryepriftin Seraja, zëvendësin e tij, Cefanjën, dhe tre rojtarët e portave. ¹⁹Në qytet gjetën, përveç këtyre, edhe një oficer të lartë, pesë burra nga rrethi më i ngushtë i mbretit, nëpunësin që përgjigjej për inspektimin e ushtrisë dhe 60 burra me rëndësi prej rretheve judease. Ai urdhëroi që edhe ata të arrestoheshin ²⁰dhe i çoi te perandori babilonas në Rivlë, në provincën e Hamatit. ²¹Atje Nebukadnecari urdhëroi t'i ekzekutonin. Kështu e shpërngulën popullin e Judës nga vendi i tij dhe e futën në robëri. ●

♦ Më 594 Cidkija kishte lidhur një aleancë kundër babilonasve me Edomin, Moabin, Amonin, Tirin dhe Sidonin dhe sigurisht Egjiptin (Jer 27,12-15), kur Asiria ishte dobësuar nga kryengritje të brendshme. ♦♦ ose: kulla vrojtime. ♦♦♦ për në Amon ● Po të kishte dëgjuar Cidkija fjalën e Zotit nëpërmjet Jeremisë, ai do të kishte shpëtuar jetën e vet si dhe qytetin (Jer 38,14-28).

Trazira ndër ata që mbetën prapa

²²Mbi pjesën e popullsisë që kishte mbetur në Judë, Nebukadnecari emëroi guvernator Gedaljën, birin e Ahikamit dhe nip të Shafanit. ²³Kur e dëgjuan këtë, oficerët judeas që nuk kishin rënë në duart e babilonasve, shkuan me njerëzit e tyre në Micpë, te Gedalja. Ata ishin Jishmaeli, biri i Netanjës,

Johanani, biri i Kareahut, Seraja, biri i Tanhumetit nga Netofa, dhe Jaasanja nga Maaha. ²⁴Gedalja u tha atyre dhe njerëzve që kishin me vete: «Ju jap fjalën: nuk keni përse të frikësoheni nga babilonasit. Rrini këtu dhe nënshtrojeni perandorit të Babilonisë. Nuk do t'ju ndodhë asgjë e keqe!»

²⁵Por, muajin e 7-të të atij viti, në Micpë shkoi Jishmaeli, biri i Netanjës dhe nip i Elishamës, prej familjes së mbretit David, bashkë me dhjetë veta. Ata vranë Gedaljën, judeasit dhe babilonasit që ishin me të.

²⁶Nga frika e hakmarrjes së babilonasve, mbarë popullsia e qytetit, fisnikët dhe njerëzit e rëndomtë, ikën bashkë me oficerët në Egjipt.

Arsye për shpresë të re

(Jer 40,7-9; 41,1-3)

²⁷Kur Evil-Merodahu ♦ u bë perandor i Babilonisë, po atë vit i fali dënimin mbretit Jehojahin nga Juda dhe e nxori atë nga burgu. Kjo ndodhi në vitin e 37-të të burgimit të Jehojakinit, ditën e 27-të të muajit të 12-të. ²⁸Perandori i ri e trajtoi Jehojahinin me përzemërsi dhe i dha vend nderi ndër mbretërit e huaj, të cilët, njëllon si Jehojahini, i kishin shpërngulur në Babiloni. ²⁹Jehojahini u lejua të hiqte rrobat e burgut dhe të hante në tryezën e perandorit, deri në fund të jetës së tij. ³⁰Me urdhër të perandorit të Babilonisë, atë e furnizuan çdo ditë me të gjitha mjetet e nevojshme për jetesë, derisa vdiq.

♦ Amel-Marduk (562-560) kështu anuloi politikën e të atit.